

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 11. I aastakäik

15. juulil 1926

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas	Emk. 250.—
Poolaastas	„ 150.—
Välismaale	„ 500.—
Poolaastas	„ 300.—

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 17-77, toimetaja kodus 1-35
Toimetaja kõnetunnid: igal esmaspäeval, kesknädalal ja reedel kella 2—3 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. .	Emk. 4000.—
1/2 „ .	„ 2200.—
1/4 „ .	„ 1200.—
Kaanekülgedel—kokkuleppel	

SISU: Ariringkonnad ja omavalitsus. Märkusi erakapitalistlikkude ja ühistegeliste ettevõtete maksustamise kohta. Praegune siseturu seisukord. Vene krlls. Tööstusettevõtete kohta 1926 aastal maksey keskmiste kasuprotsentide klassifikatsioonitabel. Teiste maade majanduslik elu-olu. Teateid kodu- ja välismailt. Kuhu võime oma kaupu pakkuda. Tolliteateid. Näituseid ja messe. Äriettevõtete koosolekuid. Turgude ülevaade. Eesti vabariigi ja välisriikide vahel sõlmitud majandus- ja kaubalepingute nimetl. Välisbörssid. Kaubahinnad. Tallinna börsi kursid.

Äriringkonnad ja omavalitsus.

R. B.

Kui viimastel riigikogu valimistel majaanikud, üürnikud, asunikud ja teised kih.huviringkonnad oma nimekirjadega esinesid, siis äratas see nähtus mõnel pool mitteheaakskiitmist. Tähendati, et riigikogu ei tohiks muutuda kitsaste kihihuvide esituseks; kihihuviringkonnad saatu oma esitajad kohalikkudesse omavalitsustesse, et seal oma kasusid kaitsta ja oma huvide eest valvel seista.

Teisele seisukohale saab ka vaevalt asudagi. Riigikogu, parlament, peab kogu riigi seadusandlust korraldama kõikidel aladel. Kui nüüd parlament koos seisaks ainult kihihuvide esitajaist, siis kannataks üldine seadusandlik töö, milleks riigikogu just seatud ja kokku kutsutud, kahtlemata. Ka ei oleks kuidagi võimalik sarnast moodust luua, et kõik huviringkonnad riigikogus väärilise esituse saaksid: voorimehed saaksid oma suurema arvu tõttu kahtlemata suurema esituse kui näiteks meie suurtööstuse ringkond, kuna ometi kahtlust ei tohiks olla, et riigi ja rahvamajanduslikust seisukohast asja peale vaadates meie tööstusel kaugelt tähtsamad ülesanded täita kui näiteks voorimeestel.

Teine lugu on omavalitsustega. Omavalitsused lahendavad riigikogu poolt maksmapandud

seaduste alusel kohalikke küsimusi. Ei tohiks vist kellelgi mõttesse tulla selle vastu hakata vaidlema, nagu peaksid need ringkonnad, kes omavalitsusasutuste ülalpidamiseks kõige suuremaid kohustusi kannavad, ise omavalitsuse töödest kõrvale jääma. On täiesti loomulik, et majaanerimehed kui kinnisvaramaksude maksjad linnavolikogudes esitatud, samuti loomulik, et maakonnanõukogudes enamuse põllupidajate käes peaks olema. Igatahes ei saa seda kuidagi loomulikuks nähtuseks pidada, et meil omavalitsused poliitiliste parteide tallermaaks muudetakse, kus parteid eneste vahel rinda katsuvad ja „aknast välja“ miitingukõnesid peavad. Viga on kord sellega tehtud, et omavalitsuste valimise seadus üldedemokraatlikule alusele seati, kus igal kahekümneaastasel kõõgitüdrukul valimisõigus, ilma et tal selle maakonna või linna vastu, mille omavalitsust ta valib, vähemaidki siduvad huve tarvitseks olla.

Kuid omavalitsuste valimisseadus on meil kord niisugune olemas ja tema muutmine on seadusandliku asutuse — riigikogu — asi. Meil tuleb seisukorda vaadelda sarnasena nagu ta tänapäev on. Nende ridade eesmärk ei ole ka kihutustööd selleks teha, et tulevastel omavalit-

suste valimistel kõik kutsehuviringkonnad, nagu voorimehed, korstnapühkijad, mustusevedajad jt., peaksid m'nema endile linnavolikogudes esitust soetama. Seda võivad nad ju teha, kui neil selleks organiseeritud jõudu, keegi seda keelata ei saa. Käesoleva kirjutuse ülesanne on kaupmees- ja töösturkonna tähelepanu juhtida asjaolule, et kaupmehed ja töösturid kui linnaomavalitsuste heaks suuremad kohustuste kandjad tänini endile linnaomavalitsustes väärilist esitust pole suutnud või pole tahtnud soetada.

On vastuvaidlemata selge, et linnades, m's ärielu keskpunktid, niihästi kaupmeestel kui ka töösturitel omavalitsusega alalõpmata kokkupuutumist. Omavalitsused annavad äriettevõtete kohta sundmäärusi, määravad mitmesuguseid makse ja tariife (näit. elektrivõrgu tariif), määravad äride lahtioleku aja jne. Kõik need on küsimused, mis meie äriühiskondi väga liigalt puudutavad. Tallinnas üksi võtab linn ümbrusest 25.000.000 marka aastas äriettevõtetele linna trahterimaksu. Kuid meie äriühiskonnad pole tänini midagi selleks ära teinud, et linna asjade juhtimises sõnakest kaasa rääkida. On lepitud vaid sellega, et valimistel antakse hääled mõnele poliitilisele erakonnale, just kui oleks linna majanduse juhtimisel poliitiline värv kõige tähtsam! Nende ridade kirjutaja ei suuda kuidagi sellest aru saada, mis eriülesanded on omavalitsustes mõnedel poliitilistel erakondadel, näiteks kristlastel; omavalitsused ju kirikuid kinni panna ei saa ega pastoreid lahti ei lase!—

End'sel Vene ajal etendasid äriühiskonnad linnavalitsustes tähtsat osa. Peterburi linnavalitsus seisis peaaegu äriühiskonna käes. Ka Tallinna linnavalitsuses ja linnavolikogus leidsime varemalt nii mõnegi silmapaistvama äriilma esitaja. Nüüd on aga vähemalt Tallinna linnavolikogu äriilma esitajatest päris laged, just kui oleks kaubandus ja tööstus Eesti vabariigi pealinnas täiesti välja surnud. Kuid selle kõrval näitab Tallinna linna aruanne, et kinnisvaramaksu kõrval just äride maksud linnale kõige suuremat sissetulekut annavad.

Nüüd, kus omavalitsuste valimised silmapäris kerkimas, tuleks kaupmees- ja töösturkonnas tõsisemalt päevakorraile võtta küsimus, kuidas äriühiskonnad mainitud valimiste peale peaksid reageerima. Kas väkseteks pealtvaatajateks jääda ja hääli juhuslikult mõnele poliitilisele erakonnale anda või tõsisemalt sekka lüüa? Kui valimistest aktiivsemalt tahetakse osa võtta, siis ei ole aeg ettevalmistuseks mitte liig varajane, vähemalt Tallinnas. Küsimuse arutlemisel tuleb sellelt seisukohalt välja minna, kas äri-

ühiskondade huvid on seni omavalitsustes väärilist kaitset ja toetust leidnud või ei ole. Kui on, — siis on ju kõik hea ja senine kord võib loomulikult edasi püsida, kui aga ei ole, siis nõu pidada, mis teha, et seisukord paraneks.

Üht ei tohi aga kunagi unustada. Kaupmees- ja töösturkonna võrdlemisi väikese arvu juures ei ole äriühiskondadel ka sel juhtumisel, kui nad organiseeritud valimiste võitlusele peaksid välja astuma, suurearvulise esituse peale lootust. Suurema saagi tõmbavad endist viisi poliitiliste parteide, mahaomanikkude ja üürnikkude noodad. Kuid ka väiksemgi esitus ei ole tähtsusetu. Mis puutub Tallinna linnavolikogusse, siis peab ütleva, et seal praegusel korral äriühiskonna esitus sugugi pole. Need paar kaupmeest, kes ühe või teise poliitilise partei arvu linnavolikokku pääsnud, ei ole veel kaupmeeste esitus, sest nad võivad volikogus ainult partei distipliini kohaselt esineda. Võtaksid nad endile suurema vabaduse äriühiskonna esituste kaitseks välja astuda, siis võiks nad kergesti partei vastu patustada ja neid võidaks tagasi kutsuda. Sellepärast ei või neilt ka keegi rohkem loota ega nõuda kui nad tänini on teinud.

Äriühiskonna aktiivset esinemist takistab märksa tema puudulik organisatsioon. Ei ole saladus, et väga raske on äriühiskonna oma eneste huvide kaitsemisel „ühe mütsi alla“ viia. Äriühiskonna elukutse on juba sarnane, mis võistluse kartusel oma naabri peale teatava eelarvamisega harjutab vaatama. Ja kui arvesse võtame veel eestlastele omast kinnist iseloomu, tema tagasihoidlikkust, väiklast kadedust ja jonnit, — siis on selge, et organiseerimistöö äriühiskonna hulgas, m'ä küll juba mitme aasta eest algatatud, väga raske läbi viia.

On ette teada, et nii pea kui peaks otsuseks tehtama kaupmeeskonna erinimekirjaga valimistele ilmuda, iga mees, kes sinna nimekirja üles võetakse, oma nime kandidaatide nimekirja esimesel kohal tahaks näha. Teine nagu ei olekski kaupmees, või kui on, siis palju rumalam temast! Suurkaupmees peab ennast ainukeseks tõsiseks kaupmeheks, väikekaupmees selle vastu lelab, et suurkaupmees õieti kaupmees ei olevatki, sest ta ei müü küünra-haaval riidet ega mõõda naelaviisi heeringaid. Koloniaalkaupmees arvab, et ta kaubandusse puutuva'd küsimusi kõige paremini tunneb, sest tema äri-artiklite arv on suur, manufakturi arvates on aga tema see ainuke õige „löögimees“. Ja lõpuks tulevad võrtsipoodnikud ja ütlevad, et otsustav sõna on nende käes, sest neid on arvuliselt kõige rohkem. — Kuidas sin leida ühist keelt!

Aga selle „ühise keele“ peavad meie äri-ringkonnad leidma, kui nad end maksma tahavad panna. Meie kaupmeeskond on end juba küllalt nende vitsadega peksnud, mis sellest välja kasvavad, et ühinemise tarvidusest aru ei saadud. Nagu iga teine seltskonnakiht n'i ka kaupmeeskond ei suuda teisiti midagi kätte võita kui ainult ühisel jõul pingutades. Ja nüüd, kus Kaubandus-tööstuskoda kui kaupmeeste ja töösturite seaduslik omavalitsusasutus töötamas, ei tohiks see enam nii raske olla kui mõni aeg varem.

Leiavad ju nüüd kõik küsimused, mis kaubandusse ja tööstusse üldse puutuvad, arutamist kaubanduskojas. Seal on koht, kus enne kõik küsimused läbi kaalutakse ja sõelutakse, kaupmeeskonna esitajail linnavolikogudes jääb ülesandeks ainult tehtud otsusi ja arvamisi ette kanda ja toetada.

Omavalitsuse valimised lähenevad. Olgu küsimusi liikuma pandud, kuidas äri-ringkondadel neist osa tuleb võtta.

Märkusi erakapitalistlike ja ühistegeliste ettevõtete maksustamise kohta.

„K.-t.-koja Teatajas“ on juba paaril korral selle peale tähelepanu juhitud, et ühistegelisi ettevõtteid meil erakapitalistlike ettevõtete kõrval maksustamise ja krediitisaamise suhtes eesõigustatud seisukorda asetatakse. Need kirjutused olid, nagu nende ridade kirjutaja mäletab, täiesti objektiivsed ja pahasoomimatud ühistegelisele liikumisele. Neis konstateeriti ainult tõsisasja, et meie tarvitajateühisused, mis sugugi oma ärioperatsioonides ei piirdu oma liigete tarviduste rahuldamisega, vaid mis on kujunenud avalikkudeks kaubamajadeks, kust müüakse esimesele sissetulijale, on maksustamise suhtes seatud pooleldi heategeliste asutustega ühele alusele, kuna sealjuures erakaupmehele sagedasti üleliia kõrge maksukoorem kaela veeretatakse, millist maksustatav ettevõtte välja ei kannata ja mille järeltuleks on ettevõtte likvideerimine oksjoni teel.

Nüüd on „Postimehe“ 179. nr. kirjutuses „Ühistegeliste ettevõtete maksustamisest“ ühistegevusele väga lähedal seisev hra K. K. ise selle küsimuse päevakorralt toonud. Hra K. K. leiab, et ühistegelisel ettevõtetel erakapitalistlike ettevõtetega võrreldes ärimaksu suhtes soodustusi ei olevat, küll olevat neil väikesi soodustusi ainult tulumaksu alal. Edasi leiab K. K., et ter ves reas riikides on ühistegeliste ettevõtetele maksustamise suhtes suuri soodustusi tehtud, mõnel pool koguni suuremaid kui meil Eestis. Neist riikidest tuuakse näideteks ette Läti, Põhja-Ameerika Ühisriike, Jaapanit, Norrat, Rootsi- ja Inglismaad.

Kuid hra K. K. väited on mõnes suhtes veidi vildakad, mispärast nende juures pisut tuleb peatuda.

Kõige pealt võrdlus Lätiga.

Siin tuleb kohe tähendada, et ärimaksu de suhtes ühistegelised ettevõtted Eestis ja Lätis

täiesti ühesugustes tingimustes asuvad. Lätis ei ole ühistegelisel ettevõtetel mingisuguseid soodustusi maksude alal, mis Eestis ühistegelisel ettevõtetel puuduksid. Nii siin kui seal on ühisused ärimaksust vabad, kui nende tegevuskapital ei ulatu üle 500.000 marga. Mis aga tulumaksusse puutub, siis on Läti ühistegelised asutused halvemas seisukorras kui nende Eesti naabrid: Lätis kuuluvad kõik ühisused, kelle puhaskasu, peale ostupreemijate ja 3 protsendi mahaarvamise osakapitalist, ulatub üle 60.000 Emk., tulumaksu alla, kuna Eestis tulumaksust vabad on ühisused, kui nende puhastulu ei ulatu üle 120.000 Emk. Nii on Eesti ühistegelisel ettevõtetel ses suhtes tervelt 100 protsenti rohkem soodustusi kui Lätis.

Põhja-Ameerika Ühisriikides, kus ärimakse ei ole, on ühistegelised ettevõtted ainult siis tulumaksust vabad, kui nad müüvad kaupu oma hinnaga. Kui Eesti ühistegelised sarnast soodustust ka Eesti tarvitajate-ühisustele soovivad, siis peavad nad selleks vastavad eeltingimused looma, s. o. ühisused peavad hakkama kaupu tarvitajatele oma hinnaga müüma. Praegu näeme aga sagedasti pilti, et erakaupmehed kaupu odavamini müüvad, needsamad kaubad aga tarvitajate-ühisuste kauplustes kallimad on. Milleks siis siin soodustusi maksude suhtes?

Norras on ühisused, kes oma liigete saadusi müügile toimetavad, ärimaksudest vabad. Sarnane olukord on täpselt ka meil. Meie ärimaksuseaduse järele ei kuulu ärimaksu alla ühisused, kes oma liigete põllumajanduslike saadusi müügile toimetavad. Nii ei anna Norra meile ses suhtes mingit eeskujut.

Inglismaal on ühisused tulumaksust vabad (ärimaksu seal ei tunta), kui nad peajälikult oma liigetega ärilises ühenduses. Kaup-

levad aga uhi-used laialise publikuga, s'is arvatakse neid kaubamajade seisukorda ja maksustatakse üldisel alusel.

Nii ei kõnele näited neist riikidest, mida K. K. „Postimehes“ ühistegeliste asutuste kaitseks ette toob, sugugi selle poolt, nagu oleks seal tarvitajate-ühisused maksustamise suhtes soodsamates tingimustes kui meil. Muidugi ei taha keegi kinnitama tulla, nagu ei leiduks maakeral riiki, kus ühistegeliste ettevõtetele ühes või teises suhtes suuremaid soodustusi poleks antud kui Eestis. Neid on näiteks meie naaber Soome. Aga ei tohi ka unustada, et Lääne-Euroopas vaevalt teist riiki le'dub, maha arvatud vahest Saksamaa, kus ärimaksud erakapitalistlikkudel ettevõtetele nii kõrgele kruvitud kui meil Eestis. On ju terves reas Lääne-Euroopa vanemates riikides ärimaks üldse kolikambri heidetud ja moodne tulumaks selle asemele seatud. Aga ka neis riikides, kus ärimaks veel püsib, ei tunta sarnaseid mitmenimelisi ärimakse kui meil. Nii on põhiärimaks igalpool Lääne-Euroopas kaotatud, ka ei tunta kapitalimaksu. Maksude määramine ei sünni vanades kultuurriikides kaugeltki nii omavoliliselt nagu kahjuks meil Eestis. Maksusüsteem on seal teisem kui meil siin.

Kuid selle juures peatumine oleks asjast kõrvale kaldumine. Ei ole ju ühistegevus selles süüdi, et meil iganenud maksuscadused püsimas. Ja seda arutada pole käesoleva kirjutuse ülesanne. Tuleb piirduda ainult küsimuse arutamisega, kas ja kui palju on ühistegelised asutused eraettevõtetest maksustamise suhtes soodustatud.

Kõrvale jättes tulumaksu tuleb siiski kinnitada, et ärimaksu suhtes meie tarvitajate-ühisustel suured soodustused on. Riigi eelarve järele tahetakse ümmarguselt 180.000.000 marka käesoleval aastal ärimaksu sisse võtta. Kui vaadata eelmiste aastate sissetulnud maksude arvustiku, siis näeme, et ärimaksu summa, mida ühistegelised ettevõtted riigikassale annavad, võrreldes eraäriettevõtetelega, õieti tibatilluke on, olgugi et meie tarvitajate-ühisuste bruttokasu kogusumma selle kõrval päris aukartust äratav. Iga eraettevõtte peab oma puhaskasu pealt 10% riigile puhaskasumaksu (lisaärimaksu) maksma; tahaksin küsida, kui palju on Eestis neid tarvitajate-ühisusi, kes oma puhaskasu pealt 10% riigile ärimaksu on maksnud? Ja palju neid ühisusi üldse on, kes ülepea ärimakse puhaskasumaksu näol maksavad? Arvustik näitab, et neid väga palju ei ole!

Õeldakse: ühisustel ei ole kasu, nad töötavad isegi kahjudega. Miks siis eraäridel peab

kasu olema, ühisustel mitte! Kui erakaupmees ütleb, et tal kasu ei ole, koguni kahjusid on kannud, siis seda ei üsta. Äritunnistuse lunastamisega teab eraärimees, et tal puhaskasumaks maksa tuleb, sest „põh maks eeldab lisaärimaksu“. Eraärimeeeste ärraamatuid ei tunnustata; eraettevõtja või tema perekonnaliigete palkadeks ei lubata puhaskasust mingit mahaarvamist teha; — ühisused peavad aga endil mitmed direktorid ja maksavad neile palka, mida ärikuludena aktsepteeritakse. Isegi Tallinna „Oma“ peab endal kolm direktorit ja teeb korralikke edusamme ... kahjude alal. Arusaadav, et ta sarnasel korral riigile pennigi puhaskasu- ja tulumaksu ei maksa.

Kui tarvitajate-ühisuse tegevuskapital ei tõuse üle 500.000.— marga, siis on ta ärimaksudest vaba. Kui aga selle tarvitajate-ühisuse kõrval on erakauplus, mille tegevuskapital 500.000 marka, siis arvatakse tema aastane läbikäik vähemalt 1.500.000 marga peale ja selle puhaskasu ümmarguselt 150.000 marga peale. Selle summa pealt on ärimaks riigile 15.000 marka, omavalitusele 1.500 marka, peale selle kaitseliidumaks, ettevõtja isiklik tulumaks jne. Nii tuleb eraettevõtjal 500-000-margalise tegevuskapitali juures ümmarguselt 25—30.000 marka aastas makse maksa, millest naaber, tarvitajate-ühisus, kurja undki ei näe.

Tõepoolest ei pahanda erakaupmehi sugugi see asjaolu, et ühisustel maksude suhtes kergem, nii palju kui see, et ühisused mitte oma otsekoheste ülesannete juure ei jää, vaid laiutama tikuvad. Olgu ühisustel maksud kergemad, mis s'is sellest, ega kadusega ikka kaugele saa! Aga ärge tikkugu ühisused kõigi oma soodustuste juures eraärimehi tegevuse alale. Opereerigu ühisused oma liigete vahel, aga ärge nad muutku oma ettevõtteid avalikkudeks kaubamajadeks. Ühistegevusel on oma tähtsus, seda ei saa keegi salata, aga las kannavad ühistegelased oma jõuga oma lippu, ilma et nad teiste kulul endile toetust saaksid? Kes usub ühistegevuse imeväkke, las usub, sest iga usk teeb õndsaks, aga ärge need „õigeusulised“ teiste usuliste kulul endile profiiti tulgu lööma. Ühisuse kauplused olgu avatud ainult ühisuse liigetele. Teistele mitte. Kauplevad nad aga „maaga ja linnaga“, s'is kandku nad kõiki avalikke kohustusi nagu iga teine avalik kaubamaja.

Lõpuks veel üks märkus. Hra K. K. ütleb oma kirjutuses „Postimehes“:

„Kuid õigusepärast oleks pidanud tarvitajate-ühingute kogu tulu maksuvaba

olema, sest selle tuluosa pealt maksab iga liige omakorda tulumaksu. Siin on õieti tegemist ühe ja sellesama tulu kahekordse maksustami-ega, mille vastu iga pool ja igal ajal on vaieldud.“...

Väga õige. Aga mille poolest lähevad tarvitajale-ühised selles suhtes lahku aktsiaseltsidest või osäühisustest? Kas iga aktsionär ei maksa saadud dividendi pealt tulumaksu, mis peab siis veel aktsiaseltsi kui sarnane omakorda tulumaksu makama?

Aga veel rohkem. Iga aktsiaselts teatab iga aasta maksuametitele oma liigete nimekirja ja väljamakstud dividendide summa. Tulumaksu-seadus nõuab seda. Nüüd üks küsimus: Kas tarvitajate-ühised teatavad ka iga aasta maksu-inspektoritele nende liigete nimekirja, kes ühisuselt ostupreemiaid saanud? Nagu nende ridade kirjutaja mitmete maksuinspektorite käest kuulnud, on seda seaduse nõuet ühisuste poolt mõnel pool väga vähe silmas peetud.

B—n.

Praegune söteturu seisukord.

Kivisöeturg kõigis mais seisab praegu tunduvalt Inglise kaevandustööliliste streigi mõju all. Kütteinete nappus Prantsusmaal ja elavaks muutunud kivisöe eksport Belgias on selle otsekohene tagajärg. Aga ka Saksa sötetööstusele ja isegi Ameerika Ühisriikide kaevandustele voolavad tellimised, mis muidu Inglise konkurendid enda kätte oleksid saanud. Viimastel päevadel on väljavaated tööliliste konflikti lahenumise peale pisut paranenud.

Inglise majandusalad on juba nädalate eest ennast kornaldanud streigist pealesunnitud olukorrale vastavalt. Raud- ja puuvillatööstused olid sunnitud suure osa oma töölilistest ja personaalist vabastama. Raudteeseltsid pidid samuti piirduma liikumisega kõige tarvilisematel liinidel. Pärast Baldwini lepitusetepaneku tagasilükkamist teostatakse sõjaotuse kava üksikute tööstustevõtete vahel äärmise täpsusega. Tagavarade vähenemisega muutub kütteinete sisseveo tarvidus välismaalt järjest tungivamaks. Juuni keskel jõudsid päralt suuremad saadetused Belgia ja Saksa kivisütt. Prantsuse lehtede teatel olevat Inglismaa poolt antud tellimine Ameerika Ühisriikidele enam kui 400.000 tonni peale. Inglise rannasõidu laevastik, samuti ka kalalaevad, varustatakse pea erandita Saksa sõega. Selle tagajärjel seisavad praegu tööta Grimsby ja Aberdeeni sadamates kokku umbes 600 traalerit-kalalaeva. Hoolimata valitsevast sõenäljast Inglismaal eksporteeriti veel maikuu Lõuna-Wales'ist 984.508 tonni pikaajaliste lepingute põhjal välismaadesse, ka juunikuul laaditi Cardiff'is mõned laevad eksportsüsi. Kuna streik kestab, otsustasid valitsusvõimud juuni keskel Lõuna-Wales'i sadamates välismaade jaoks määratud sõelaadungid sisemaa tarvidusteks müüa. Hind on 22 s. pealt 37 s. peale tõstetud.

Üldine kivisöe eksport esimesel streigi kuul langes 1.448.368 tonni peale 4.652.000 tonni

vastu aprillis. Saksamaa on maikuu Inglise maalt saanud bunkrisüsi 68.370 tonni 343.400 tonni vastu eelmisel kuul, kuna Prantsusmaa import 884.190 tonni pealt 222.320 tonni peale ja Itaalia import 661.600 tonni pealt 204.180 tonni peale langes. Suurem osa sellest Inglise ekspordist peab küll juunikuul jooksul Inglismaale tagasi transporteeritud olema.

On kindel, et seesuguse olukorra juures naaberriikide söteturul valitseb teatud pinevus. Saksa tähtsamal sötetööstuse piirkonnas on maikuu jooksul produktsiooni kasvu olnud märgata 103.000 vaguni võrra võrreldes aprillikuul produktsiooniga. Keskmise päevaproduktsioon Ruhri piirkonnas oli juuni keskel 352.860 tonni keskmise päevaproduktsiooni vastu, mis ulatas 345.000 tonni peale mais ja 323.000 tonni peale aprillis.

Laevade varustamine Saksa bunkrisütega näib sündinud olevat Hamburi tagavaradest. Rotterdami sadama kohta olevaist andmeist selgub, et maikuu 383 ookeanilaeva pea erandita on varustatud Saksa sõega, kuna eelmisel kuul oli vastav arv ainult 84.

Prantsuse söteturg näitab hoogsat juurevoolu kasvu Belgiast ja Saksamaalt.

Ameerika Ühisriigid on sellest peale, kui Inglise sõeeksport lõppes, Lõuna-Ameerika ja West-India sõejaamade varustamise üle võtnud. Seni pole nendes jaamades sõepuudus avaldunud.

Kuigi Inglise konflikti lahenumiseks praegu väljavaateid vähe, siiski tuleb seega arvestada, et praegune kriis söteturul, mis tekkinud selle tagajärjel, et nädala tarvitus produktsiooni umbes 2,5 milj. tonni võrra ületab, kohe laheneb, kui Inglise kaevandused jälle täiel jõul tööle asuvad. Saksa sötetöösturid on seda arvesse võtnud, jättes uute tellimiste juures endale võimalikult vabad käed.

Vene kriis.

Eesti ajakirjanduses on Vene küsimus seni enamjaolt ühekülgist ja poolikut valgustust leidnud. Et sellest küsimusest objektiivist ja täielist pilti saada, toome allpool ära Saksa lugupeetavama ja majandusküsimustes kompetentsemas ajalehes „Frankfurter Zeitung“ ilmunud artikli, mis käsitleb haruldaset selgesti ja kainesti praegust kriisi ja tuleviku väljavaateid Nõukogude Liidus.

Nõukogude Liidu majanduskavas, kirjutab „Frankfurter Zeitung“, oli ette nähtud käesoleval aastal umbes 20%-ine tööstustoodangu tõus ja, ühenduses üldproduktiooni suurenemisega, väliskaubanduse ligi kahekordseks muutumine, võrreldes eelmise aastaga. Käesoleva aasta arve ei saa veel kindlaks teha. Kuid kindel on, et väliskaubanduse tõus niisuguseks ei osutu, nagu seda Nõukogude valitsus lootis. Järelloomulikult tekib küsimus: kas on majandusliku arengu seisaku põhjused mööduva tähendusega või on tegevuses faktorid, mida lähemas tulevikus muuta ei saa? Vene väliskaubandus oleb peamiselt põllumajanduslikust väljaveost. Tööstussaaduste väljavedu ei mängi mingit olulist osa; summad, mis välismaa Venemaale mahutab, on minimaalsed. Lõppude lõpuks tulevad selle tõttu kaubad maksa kinni kaupadega, kaubandusbilanss peab võrduma maksubilanssile. Kui nüüd küsitakse, miks väliskaubandus ei vasta tema peale pandud lootustele, siis on sellele harilikuks vastuseks: lõikus ei ole nii heaks osutunud kui võis arvata, seepärast ongi ekspordil kasutada väiksem kaupade hulk, seepärast tuleb piirata sissevedu, seepärast siis see seisak arengus; järelikult on areng olenev ainult lõikuse tagajärgedest. Kui kindel ka ei ole, et Vene põllumajanduses ei ole loodetud ülejääke saadud, siiski ei näi seesugune põhjendus täitsa rahuldavat. Väliskaubanduse arengu seisaku põhjused peituvad suurel määral vastolus linna ja maa vahel Nõukogude võimu all.

Kui enamluse võimule tuli, siis oli olemas kõikumatu side, mis tööstustöölisi, põllutöölisi ja väikseid talupoegi koos hoidis, sest kontrrevolutsiooniga käsikäes võitlesid väljaetatud suurmaamõnikud, ja talupojad teadsid, et ainult enamluse alalhoidmine neile kindlustab maaomanduse, mille nad revolutsiooni tagajärjel saavutasid. Nii koosneski punavägi enamjaolt küla noortest, kes võitlesid oma enese maa eest, nii oli ta ka võitmatu. Tol ajal ei tekinud aga täielikku sarnasust maaomanduses, vaid suurmaamõnduse lõh-

kumisega tekkisid suurtalunikud (kulak'id), kesk- ja väiketalunikud. Et kulakki hädaohutuks teha, et takistada teda kontrrevolutsiooniga koos sammumast, korraldasid enamlased külaes vaesuskomiteed, kes pidid viima klassivõitluse ka külasse. Kuid teatud määral pidid nad ikkagi välja kujunenud klassikihitust külas tunnustama, sest kui nad koduõja algul ka külas oleksid alustanud vägivaldlist sotsialiseerimist, siis oleksid nad seega kontrrevolutsiooni ainult tugevndanud.

Olud hakkasid aga siis ikka rohkem ja rohkem konsolideeruma. Talupojad ei pruugi nüüd enam karta maaomanduse kaotamist poliitilise korra muutumisel. Juba võtavadki emigrantide komiteed välismaal otsusi vastu, milledes nad tunnustavad revolutsioonilisel teel loodud maaomandust. Seega lõdveneb raudne ring, mis seni töölisi ja talupoegi koos hoidis: ühist vaenlast pole enam olemas. Talupojad võivad end oma seisukoha võtmisel tööliste, seega ka suurtööstuse ja riigi suhtes juhtida lasta puhasmajanduslikkudest kaalumistest. Nad ütlevad järgmist (nel on oma seisukohast õigus): omamaa tööstus pakub meile liig kalleid kaupu, meie tööstus omab palju väiksema produktiivsuse kui Ameerika, Saksa või Inglise oma. Meie saame seega oma põllusaaduste eest palju vähem kui meie olles vabas kaubanduses kapitalistlikkude riikidega saaksime. Väliskaubandust takistab aga valitsus oma väliskaubandusmonopoliga, järelikult oleme väliskaubandusmonopoli ja ka suurtööstuse riigistamise vastu, järelikult saboteerime võimalikult kõiki abinõusid, mis seda tugevndavad. Et Vene riigitööstus praegu Vene talupoegadele pakub palju kallimaid kaupu kui iga teine Lääne-Euroopa või Ameerika oma, on väljaspool igasugust kahtlust. Vene suurtööstus on veel väga noor, ta loodi alles käesoleval aastasaajal kiire korras ja ta suutis end Lääne-Euroopa üleoleva võistluse vastu alati hoida ka enne sõda, ainult kõrgete kaitsetollide abil. See vahe produktiivsuses ei ole väiksemaks muutunud. Euroopa tööstus on end vahepeal ratsionaliseerinud ja on sunnitud seda veelgi jatkama. Vene tööstus selle vastu alles algab koduõja raskete haavade arstimist. Selle tõttu töötab ta, võrreldes Lääne-Euroopa ja Ameerikaga, väga kallilt, ja see vahe ei kao lähematel aastatel kindlasti mitte. Vene väliskaubandusmonopol on seega enamluse võimule tingimata tarvilik. Ilma väliskaubandusmonopolita suruks välismaa tööstuse võistlus Vene oma täiesti alla. Ilma riigitööstuseta oleks enamlus kui seesu-

gune asetatud hädaohtu, sest ta toetub peamiselt riigitööstuse töölisele, kes omakorda heameelega järgnevad enamluse juhtidele, kuna nad ju mitte üksi valitsevaks klassiks pole, vaid ka nende majanduslik seisukord on paranenud ja juba enamjaolt rahuaegsele tasapinnale jõudnud.

Missugused asjaolud määravad ära Nõukogude valitsuse seisukoha, kelle käsutada on kõik riiklikud võimuabinõud võitlemiseks saboteerimise vastu suurталunikkude poolt, miks ei alusta ta võitlust kulaki vastu, miks lubab ta koguni, et selle maaosa veelgi suureneb? Mis takistab valitsust jälle organiseerida vaesuse-komiteesid, nagu pärast kodusõda? Ka selle peale annab majanduslik olukord selge vastuse: Vene tööstuse tegevus — üksikud juhused maha arvatud — piirdub siseturuga. Toodangu osa, mis läheks ekspordiks, on võrratult väiksem kui Lääne-Euroopas. Ja oma siseturul on Vene tööstus olenev jällegi kaugelt suuremal määral talupoegade, kes moodustavad ju üle 80% elanikkudest. Järelikult, kui enamlased selleks, et suurталunikkude võimu murda, hakkaksid nüüd klassivõitlust tema teravamal kujul kandma külasse, siis tekiks selle tagajärjel kuulmatu raske majanduskriis. Seesugune abinõu sünnitaks erakordselt suure põllumajandusliku produktiooni kahanemise, edasi — talupoegade ostuvõime vähenemise, tööstussaaduste müügivõimaluste piiramise, kriisi, töötaoleku ja palkade vähenemise. Et oma tööstusele, mis Lääne-Euroopa võitlust välisurgudel veel välja kannatada ei suuda, kindlustada turgu, ja et tööliste, kellele toetab terve enamluse süsteem, hoida alal praegust elatistasapinda, — selleks on enamlased sunnitud lubama külaaristokraatia tugevnenemist, kellel ka kesktalunikkude seas on suur poolehoid. Kesktalunik ütleb lihtsalt: mis enamlased veel toovad, seda ma ei tea, mis nad aga mulle praegu maksma lähevad, seda ma tean: viljapuuda eest saan ma nii ja nii palju vähem tööstussaadusi kui ma teistes oludes saaksin. Sellest talupoegade seisukohast tulebki Vene majanduse silmapilke kriis, talupoegadel ei ole erilist huvi vilja müümiseks, kuna neil pealegi puudub praegu huvi enamluse toetamiseks.

Sellest järeldada Nõukogude võimu varisemist oleks ekslik. Nõukogude käes on: suur-

tööstus, väliskaubandus; sisesuurkaubanduses kõvendab ta oma seisukohta, ta on transpordi peremees, ja riigielarve näitab kehtvalt tõusvat joont. Enamlastel on krediidi aparadi näol tugevad surveabinõud kasutada talupoegade vastu. Kuid kirjeldatud vastolul maa ja linna vahel põhjenevad ka suured vastolud enamluse juhtide eneste seas. Enamus ühes Stalin'iga ütleb: Talupoegadele tuleb veel järeleandmisi teha, tööstuse edaspidine areng nõuab seda. Meie oleme poliitiliselt seevõrra tugeval alusel, et meile need talupoegadele tehtavad järeleandmised pikapeale ei suuda kahju sünnitada. Vähemus, kõi ge pealt S i n o v j e v, kardab, et need järeleandmised võiksid omandada liig suure ulatuse, nii et erakapitalistlikud elemendid saaksid liig tugevaks Nõukogude riigis, ja et selle läbi võiks tekkida väga raskeid poliitilisi konflikte Venes. Seni oli võidukas Stalini poliitika. Ja nii võib ka tulevasteks aastateks arvata, et enamluse režiim hoidub kõige teravamatest abinõudest suurталunikkude suhtes, et eraalgatusele jäetaks vaba võimalus külas tegutsemiseks. Maa ja linna vahelise vastolu tõttu saab Vene tööstuse arengu tempo arvatavasti veidi takistatud. Lõpuks oleneb selle küsimuse otsustamine sellest, mida venelased oskavad teha oma tööstusega.

Kui neil õnnestub oma tööstusvõimet seevõrra suurendada, et see suudab võistelda Lääne-Euroopa riikidega, ni et Vene turul Vene tööstuskaubad lähevad sama odavaks kui Euroopa ja Ameerika omad, kui, järelikult, Vene väliskaubandusmonopol ei pruugi enam olla kaitseabinõuks, vaid juba pealetungimiseks, — siis võiks võitluses maa ja linna vahel võita linn, siis võiks alata Venemaal võitlus suurталunikkude vastu, sest talupoegade ostuvõime vähenemises sel ülemineku aegjärgul ei peituks nii suuri hädaohte kui praegu.

Kui aga Vene tööstus ainult aegamööda edasi areneb, kui produktiivsuse vahe nende ja Lääne-Euroopa ja Ameerika üh.riikide vahel ikka suuremaks muutub, kui, järelikult, talupoegadele väliskaubandusmonopoli läbi sünnitav tegelik kahju ikka suureneb, siis muutub võitlus maa ja linna vahel ikka teravamaks ja võiks võimaluse korral viia koguni enamluse võimu poliitilise kokkuvarisemiseni.

Tööstusettevõtete kohta 1926. aastal maksev keskmiste kasuprotsentide klassifikatsioonitabel.

Eelmises „Kaubandus-tööstuskoja Teataja“ (nr. 10) avaldasime muudatused, mis otsekoheste maksude peakomitee käesoleval aastal kauban-

dusettevõtete keskmise puhaskasuprotsentide klassifikatsioonitabelis on teinud. Et igal töösturil samuti kui kaupmeestel võimalus oleks sel-

gusele jõuda, kui kõrge protsent tema ettevõtte läbikäigust tabeli alusel puhaskasuks 1926. a. maksustamise juures arvatakse, tööstusetevõtete kohta maksev tabel aga seni trükiti ilmunud ei ole, avaldame selle siinkohal täielikult.

I. Kiuainete ümbertöötus ja riidevalmistus.

	1926.
1. Lina-puhastamisestööstus (oma ja võõras materjal)	10
1. Kõie- ja nõõrivabrikud	9
2. Niidivabrikud	15
3. Võrgu-kudumisevabrikud	10
4. Villakraasimisevabrikud ja ümbertöötus:	
a) veega	20
b) auruga	15
d) naftaga	15
5. Villakraasimise- ja ketramisevabrikud:	
a) veega	20
b) auruga	15
d) naftaga	15
6. Kangaste vanutamise- ja uhtumise-töökojad:	
a) veega	20
b) auruga	15
d) naftaga	15
7. Puuvillaketramise- ja kudumisevabrikud	15
8. Kalevivabrikud	10
9. Kunstvillavabrikud	10
10. Kudumise-töökojad:	
a) sukakudumine	15
b) kangakudumine	10
11. Linaketramisevabrikud:	
a) oma materjali ümbertöötamine	10
b) võõra materjali ümbertöötamine	13
12. Juurelõikamisetöökojad (shnitid)	15
13. Rätsepatöökojad:	
a) meester. riided oma riidest	14
b) meester. riided võõrast riidest	18
d) naister. riided oma riidest	17
e) naister. riided võõrast riidest	21
14. Peakatete töökojad:	
a) meester. peakatete töökojad	18
b) naister. kübarate töökojad	22
15. Mehaaniline pilupaelatööstus	18
a) Väljaõblemise käsitööstus	10
b) Meesterahva kaelasidemete tööstus	20
d) Puldanist kinnaste tööstus	10
e) Õliriided	8
16. Pesuvabrikud (pesuõblemine)	10

II. Söögiainete valmistamine ja ümbertöötus.

17. Leivaküpsetamiseärid:	
a) käsitsi	5
b) masinate abil	7
18. Makaronivabrikud	11
Biskviit	8
19. Kondiitriärid	17
20. Pagariärid (saiaküpsetamine), kringli-tööstus	12
Paastusuhkur	10
21. Suhkru-, siirupi- ja äädikatööstus	10
b) Suhkrujäätisetööstus	15
22. Kompveki- ja shokoladivabrikud	13
23. Piimasaaduste ja kuivatatud piima valmistamine:	
a) eraettevõtted	12
b) kooperatiivid	13
24. Siguri- ja linnastevalmistamine	10
25. Kohvivabrikud	10
26. Kunsttee(porganditee)-vabrikud	10
27. Tapamaja — Külmetus	15
28. Vorstivabrikud	11
29. Soolikate puhastamine	15
30. Sinepivalmistamise-töökojad	13
31. Süldikeedu-köögid	12
32. Jahuveskid:	
a) naftamootoriga:	
1. mis oma vilja jahvatab (valtsidega või veskikividega)	8
2. mis võõrast vilja jahvatab (valtsidega või veskikividega)	20
b) aurumootoriga:	
1. mis oma vilja jahvatab	8
2. mis võõrast vilja jahvatab (valtsidega või veskikividega)	20
d) vesiveskid:	
1. mis oma vilja jahvatab	12
2. mis võõrast vilja jahvatab (valtsidega või veskikividega)	25
e) tuuleveskid:	
1. mis oma vilja jahvatab	12
2. mis võõrast vilja jahvatab (valtsidega või veskikividega)	22
33. Kala-, liha- ja nahkadesoolamine ja konservide valmistamine	12
34. Kalapüügi ettevõtted	10
Vähipiük	25
35. Kalasuitsetamise-ärid	12
36. a) Kunstmineraalvee-, limonadi-, puu- vilja- ja marjavee-valmistamine	15
b) Puuvilja- ja marjakeediste tehased	12
d) Aiavilja-kuivatustööstus	12

III. Puu ümbertöötused ja -saadused.

37. Saeveskid:	
a) oma materjalist saagimine	9
b) võõrast materjalist saagimine	15
38. Tuletikuvartevabrikud	10
39. Saapatikkudetöökodad	10
40. Saapaliistudetööstus	8
41. Puupapivabrikud	12
42. Katusepapi tööstus	9
43. Kartongivabrikud	12
44. Puupapi- ja kartongivabrikud	12
45. Paberivabrikud	12
46. Pappkarbitööstus	10
47. Paberikottidetööstus	10
48. Korvitöökodad	13
49. Tündersepa-töökodad	12
50. Tisleri (puusepa)-töökodad:	
a) mehaanilised	13
b) käsitsi	8
51. Puusärkide (surnukirstude) töökodad	20
52. Puu-, luu- ja sarve-treialitöökodad	15
53. Parkeerivabrikud ja -töökodad	15
54. Vineerivabrikud	12
55. Mööbli- ja tapetseerimistöökodad ja polsterdamine, korvide- ja madratsitööstus	12
56. Sõiduriistadetöökodad	10
57. Ratassepatöökodad	10
58. Klaveri- ja muusikariistade-vabrikud ja -töökodad	12
59. Metsaraiumine ärilisel otstarbel	9
„ oma tööstuse tarvis	9

IV. Nahatööstus.

60. Nahaparkimistöökodad	10
61. Nahavabrikud	12
62. Kingsepatöökodad:	
a) erasisikute tellim. peale	16
b) magasiinide töö	10
63. Saapavabrikud	15
64. Saapapealsete-töökodad	15
65. Kasukanahatööstus	15
66. Sadulsepatöökodad	10
67. Nahkasjadetöökodad	13

V. Metallide ümbertöötus ja igasuguste metall- ja füüsi- liste asjade valmistamine.

68. Masinaehituse-tehased:	
a) malmivalamistöökodad	8
b) vaseyalamistöökodad	10
69. Vaskkateldetehased	10
70. Plekk-karpidevabrikud	10

71. Kuld- ja hõbeasjade-töökodad:	
a) eratellijatele	17
b) magasiinidele	12
72. Mehaanika- ja kaaludetöökodad	10
73. Kellasepatöökodad	18
74. Optika-mehaanikatöökodad	18
75. Elektrivalgustuse ettevõtted	15
76. Automobiilide tarbeasjade ja paranduste töökodad	13
77. Tsinkograafia	10
78. Jalgratastetöökodad	12
79. Viiliraumisetöökodad	10
80. Naclavabrikud	7
81. Sepikodad	10
82. Raudvooditöökodad	10
83. Luku- ja puusepatöökodad	10
84. Raudsepa- ja lukusepatöökodad	10
85. Sõiduriistade- ja lukusepatöökodad	10
Põllutööriistadetöökodad	10
86. Plekisepatöökodad	11
87. Tinast mänguasjade tööstus	12

VI. Mineraalide ümbertöötus, maapinna saaduste tööstused ja savi- ning klaasasjade val- mistamine.

88. Kivimurrud	6
89. Kiviraumise ja -lihvimise töökodad	12
90. Lubjapõletamisevabrikud	8
Veskikivide- ja luiskudetööstus	10
91. Tsemendivabrikud	10
Raudbeton-talade valmistamine	11
92. Tsemendi-, tsement-asbest- ja betoonas- jade töökodad	11
93. Telliskivivabrikud	8
94. Potisepatöökodad	12
95. Saviriistadetööstus	12
96. Peeglitöökodad	13
97. Klaasivabrikud	11
98. Klaasisepatöökodad	12
99. Silikaatkivivabrikud	8
100. Põlevkivi saamine	8
101. Turbatööstus	5

VII. Ettevõtted, mis keemia-ol- lusi ümber töötavad ja nen- dega töötavad.

102. Värvivabrikud	12
103. Õlivärvi- ja lakivabrikud	12
104. Tärklisevabrikud ja -töökodad	11
105. Seebivabrikud	10
106. Künulavabrikud ja -töökodad	10
107. Tindivabrikud	10
108. Keemiavabrikud	15
109. Keemia-, tehnika- ja rohuteaduselabora- tooriumid	12

110. Tõrva- ja tärpentiinivabrikud	8	136. Postijaamad	8
111. Vankrimäärdevabrikud ja -töökoad	10	137. Laevanduse-ettevõtted (vedurlaevad ja üksikud laevad)	13
112. Saapakreemi- ja viikaitöökoad	12	138. Pesupesemiseärid:	
113. Nafta ümbertöötamise tööstus	10	a) käsitsi	15
114. Värvimisevabrikud ja -töökoad	15	b) auruga	18
VIII. Vabrikud, mis aktsiisimaksu maksavad.		139. Väljakäigukohtade puhastamise ettevõtted	10
115. Õlevabrikud	18	140. Korstnapühkimise-ärid	15
116. Õlle- ja mõduvabrikud	18	141. Puuviljajätiste kasutamise vabrikud	12
117. Viinavabrikud	18	142. Vilditööstus	12
118. Piiritusepuhastamise-tehased	20	143. Pudretitehased	10
119. Tikuvabrikud	12	144. Kunstõnniku tehased	10
120. Paberossikestade-vabrikud	12	145. Liimitööstus	10
121. Paberossikestade- ja kartongivabrikud	12	XI. Ettevõtted, mis ülal- tähendatud gruppidesse ei kuulu.	
122. Tubakavabrikud	18	Männi- ja kuusesemnete valmistamise ettevõtted	
123. Paberossitoppimisevabrikud ja -töökoad	12	146. Õlikoogiveskid ja õlivabrikud	10
124. Veinivabrikud	15	147. a) Trükikoad	10
125. Likööri- vabrikud	9	b) Litograafid	14
IX. Ehituse- ja tööartellide ettevõtted.		148. Lille- ja puuviljakasvatus (koos võieraldi)	13
126. Ehitustööd:		149. Vihmavarjude-tööstus	15
a) omaniku materjaliga	7	150. Juukselõikamise-ärid:	
b) ettevõtja „	9	a) meesterahva	15
127. Tööartellid ja artellid:		b) naisterahva juuste ärid	19
a) vastutusega	30	151. Kammitöökoad	11
b) ilma vastutusega	50	152. Harjasepatöökoad	12
128. Laevatehased, kus ka mittepetsiaal töid tehakse	9	153. Raamatukõitmiseärid	12
129. Paatide ja väikelaevalade (jahtide) ehitustöökoad	10	154. Sõjamoona tarvituste töökoad	10
130. Vagunivabrikud	10	155. Plekknõpidetööstus	10
131. Katusekatmise-töökoad	10	156. Kokossitehased (nööbid)	8
132. Laevatäitmise-ettevõtted	20	157. Päevapilditöökoad	23
133. Veevärgitöökoad ja -ettevõtted	10	158. Maalritöökoad	12
X. Veo- ja puhastamise-ettevõtted ning jätiste kasutamise tööstused.		159. Hambatehnikute-töökoad	20
134. Vööriärid	18	160. Korgivabrikud	12
135. a) Veo- ja sõiduvõormeeste-ärid	18	161. Muud mitte nimetatud ettevõtted	15
b) Auto-õmnibuste liinid	10	Teepakkimine	12
		Kunstlilled	15

Teiste maade majanduslik elu-olu.

Soome:

Soome väliskaubanduse bilanss oli, nagu maikuul ikka, ebasoodus. Sisseveo üldväärtus ulatus 485,2 miljoni Smk. peale, ületades seega sisseveo üldväärtuse vastavatel kuudel 1923. ja 1925. a. Ainult 1924. a. maikuul oli sisseveo üldväärtus veelgi suurem.

Väljaveo koguväärtus käesoleva aasta maikuul ulatus Smk. 286,8 miljoni peale, mis on suurem kui 1923. ja vähem kui 1924. a. maikuul väljavedu.

1925. a., kui metsasaaduste väljavedu algas juba varakevadel, tõusis metsa eksport teiste ainetele võrreldes esikohale.

Käesoleva aasta maikuu bilanss oli pas-siivne Smk. 198,4 milj., mis tuleb lugeda nor-maalseks.

Esimese 5 kuu jooksul 1926. a. on sisseveo koguväärtus suurem väljaveost Smk. 735,9 mil-jonit. Eelmistel aastatel oli see vastava aja jooksul — 1925. a. — Smk. 439,3 miljonit, 1924. a. — Smk. 812,1 miljonit ja 1923. a. — 757,2 mil-jonit Smk.

Metsaturg on endiselt elavuseta. Mõned müügid, umbes 30.000 standarti, tehti juuni esi-mesel poolel, kuid praegu valitseb metsaturul tagasihoidlik — äraootav meeleolu, mille pea-põhjuseks on Inglise söestriek.

Ka Prantsuse frangi kõikumus ja suured metsamaterjali tagavarad Hollandis ja Saksa-maal põhjustavad praegust vaikust metsaturul. Ainult väljatöötatud metsamaterjali peale on nõudmisi. Juuni keskel tehti kokkuleppeid 580.000 standardi peale, nähes, et hinnad vaiku-sest hoolimata ei alane.

Vineeriturg on samasuguses seisukorras nagu ta oli läinud kuul, kuna paberiturg on tun-duvalt paranenud. Inglise söestriek ei ole paberi-ja tselluloosituru peale oma mõju avaldanud. Kogu aastane tootmine on juba müüdud.

Läti:

Läti-Soome majandus- ja kul-tuur-sidemete kohta tähendas Läti konsul Helsingis A. Himberg jutuaajamisel Läti lehe „Balss“ kaastöölisega järgmist: „Läti-Soome majandussidemed muutuvad ikka tiheda-maks. Soome majandus-ringkondade huvi Läti vastu kasvab alatasa. 1924. a. on Soome Lätist sisse vedanud kaupu 12,7 milj. Soome marga eest, kuna välja vedanud — 14,3 milj. Soome marga eest. Läinud aasta import tegi välja 17,5 milj. Sm., kuna eksport 34,1 milj. Smk., tähendab Soome eksport Lätisse on 1925. a. tõusnud 100 protsendi võrra. Soome on Lätist sisse vedanud peaaegaliselt linu, linaseemneid, kummi-saadusi, linoleumi, rukist ja kuivatatud puuvilja. Lina sissevedu teeb 40% kogu impordist välja. Soomlased on Läti linadega täiesti rahul ja huvi nende vastu tõuseb alatasa. Peale selle tunne-vad soomlased suurt huvi meie linaseemnete vas-tu, mida läinud aastal sisse veetud umbes 3 milj. Smk. eest. Soome ekspordeerib Lätisse tekstiil-tööstussaadusi, põllutöomasinaid, piimaseparaa-toreid, paberit, tubakat jne. Tekstiiltööstussaa-dusi on veetud välja 20 milj. Smk. eest ja need teevad 60% kogueksportist Lätisse. Lähemal ajal on oodata suuri majandus-toiminguid; soo-

vitakse osta suuremal määral linu, linoleumi ja kummisaadusi.

Peale majandus-sidemete kasvab ka kultuu-riline huvi mõlema rahva vahel. Meie presiden-di J. Tshakste külaskäik avaldas suurt mõju Soome rahva peale, kes nüüd erilist huvi tunneb Läti vastu. Lätlaste ja soomlaste vahel on loo-dud katkemata sõprusesidemeid. Peale Soome riigi presidendi L. Relanderi külaskäiku Lätisse on mõlema rahva, põhjalaste ja lõunalaste, vend-lus jäädavalt kindlustatud.“

28. juunil kirjutati välisministeeriumis alla Läti-Saksa kaubalepingule ja kok-kuleppele vastastikuste arvete õiendamise kohta. Läti poolt kirjutab alla välisminister K. Ulmanis, Saksa poolt — Saksa saadik dr. A. Köster. Kaubaleping astub jõusse ratifikatsioonidokumentide vahetuse päe-val. See on sõlmitud ühe aasta peale automaa-tilise edasikestvusega. Leping kaotab maksvuse 3 kuud peale selle ülesütlemist. Leping on sõl-mitud kõige suurema enamsoodustuse põhimõt-tel. Arvete õiendamise lepinguga loetakse kõik vastastikused kahjutasu nõudmised lõplikult õiendatuks.

Peale lepingu allakirjutamist avaldas Saksa saadik dr. Köster lootust, et allakirjutatud le-pingud on aluseks mõlema riigi edaspidisele ühistegevusele.

Seni on Läti juba sõlminud 11 kaubalepingut ja 4 konventsiooni; neist on 4 alles ratifitseeri-mata. Esimesele kaubalepingule kirjutas Läti alla 7. okt. 1922. a. Tshesoslovakkia, siis Suur-Britanniaga, Ungari, Hollandi, Austria (mitte ratif.), Norra, Soome, Prantsuse, Daani, Islandi, Shveitsi, Rootsi, Jaapani, Belgia-Luksemburgi ja Itaaliaga. Viimased kolm lepingut ei ole ka veel jõusse astunud.

Linaturul valitseb ikka veel vaikus. On oodata, et lina eksport tuleval nädalal jällegi juure võtma hakkab. Seni on Riiga jõudnud ligi 15.000 tonni SSSR linu; need on paigutatud ko-halikkudesse ladudesse ja ootavad turu elusta-mist. Venelased on seni juba ekspordeerinud ligi 2 kolmandikku oma linasaagist, nõnda et Vene-maal praegu kaunis väikesed linatagavarad on üle jäänud. Petrogradist on Riiga tulnud suu-rim lina eksport-firma Durand, kellel Petrogra-dis oli oma kontor.

Poola:

Poola väliskaubandusbilanss on juba mitu kuud aktiivne, mis välja kutsutud ühelt poolt sisseveo vähenemise, teiselt

poolt väljaveo suurenemisega. Saldo kujunes järgmiselt miljon. zlotydes:

	Sissevedu	Väljavedu	Saldo
September 1925. a.	72,9	108,8	35,9
Oktoober „	79,7	130,3	56,6
November „	84,1	154,3	70,4
Detsember „	83,1	186,7	103,6
Jaanuar 1926. a.	68,9	159,1	90,2
Veebruar „	69,2	131,4	62,2
Märts „	110,6	132,9	22,3
Aprill „	118,7	163,1	44,4

Nagu tabelist näha, oli bilanss märtsikuul vähem aktiivne kui eelmistel kuudel, mis tingitud sellest, et Poola kuulub riikide hulka, millele põllutööproduktide väljavedu seisab esiplaanil, nii siis on arusaadav, et ajal enne hooaega väljavedu loomulikult kahanema pidi. Aprillikuul tõuseb aktiivsus tänu munade, liha, suhkruga ja puude väljaveo suurenemisele. Üldiselt on viimased kuud enne lõikuse realiseerimist rasked ja hädasohtlikud kaubandusbilansile ja ei oleks imeks panna, kui bilanss ajutiselt passiivseks muutuks.

Mis puutub pealtnäha suurde sisseveo tõusu, siis on ta petlik, võttes arvesse valuuta langemist. Märtsi- ja aprillikuul oli sissevedu küll suurem kui eelmistel kuudel, kuid see oli tingitud tarvidusest ja seisis ühenduses eksportmaterjali saatmisega välismaa turgudele. Püsivas väärtuses näitab sisse- ja väljavedu järgmist pilti:

	(tuhand. dollareis)		
	Sissevedu	Väljavedu	Saldo
Jaanuar	9.120	21.062	11.942
Veebruar	9.229	17.505	8.276
Märts	14.168	17.026	2.858
Aprill	13.199	18.126	4.927

Briti:

Ametlike andmete järele on Briti maikuu väliskaubandus tunduvalt tagasi läinud 1. mail alanud söestreiigi ja 4. mail alanud üldstreigi mõjul, mis peale nurjaminekut 12. mail ametiühisuste käsul tingimusteta lõpetati. Söestreik aga jäi kestma, kuna nii omanikkude kui ka tööliste poolt järeleandmisel ei tehtud, mis oleks kokkuleppimist võimaldanud.

Maikuu andmed aga ei anna streigi mõju väliskaubanduses veel mitte täies ulatuses edasi. Tuleb võtta arvesse asjaolu, et importöörid peavad 14 päeva jooksul peale laeva päralejõudmist ja eksportöörid 6 päeva jooksul peale laeva väljasõitu teatama andmed ametliku kokkuvõtte tegemiseks. Maikuu väliskaubanduse andmed, mis

on paremad kui seda loodeti, sisaldavad ka aprillikuul viimase nädala saadetisi, ja arvatakse, et streigi mõju tuleb eriti nähtavale juunikuul väliskaubanduse kokkuvõttes.

Allpool on antud kokkuvõtte sisseveo, väljaveo ja reeksporti vahekorradest 1926. a. maikuu, võrreldes eelmise aasta sama ajaga, miljonites naelsterlingites:

	Mai 1926.	Mai 1925.	Suurenenud (+) ja vähenenud (-) mais 1926.
Sissevedu	81,2	1.04,3	-23,1 ehk -22,4%
Väljavedu	45,8	54,2	-18,4 „ -28,8%
Reeksport	7,5	14,5	-7,0 „ -48,1%
Üldväljavedu	53,3	78,7	-25,4 „ -32,3%
Sissev. ülekaal	27,9	25,6	+ 2,3 ehk + 9,2%

Maikuu väliskaubanduse üldlääbik kõik on 134,4 miljonit naelsterlingit, 182,9 miljoni vastu 1925. a. samal ajal, näidates 48,5 miljonilist vähenemist.

Langenud on nii sissevedu kui ka väljavedu ja reeksport, ja sisseveo ülekaal, 27,9 miljonit, on seetõttu vaid vähe suurenenud, võrreldes 25,6 miljoni suuruse ülekaaluga 1925. a. mais, ja on käesoleva aasta aprillikuul 38,4 miljonilisest passiviteedist isegi vähenenud.

Sisseveo kaubagrupid on võrreldes eelmise aasta maikuuga järgmiselt vähenenud: toiduainete, jookide ja tubaka sissevedu oli 36,3 miljonit naelsterlingit, 42,5 miljoni vastu 1925. a. mais; toores- ja poolvalmisained — 24,6 miljonit 31,3 miljoni vastu; kõige rohkem on langenud ümbertöötatud kaupade ja valmissaaduste sissevedu, nimelt ligi 10 miljonit, olles 19,8 miljonit 29,7 miljoni naelsterlingi vastu 1925. a. maikuu.

Sisseveo vähenemist näitavad kõik kaubad, peale toore kummi, paberi valmistamise tooresainete ja söe, missuguste kaupade sissevedu on suurenenud.

Söestreigist tekkinud söe puuduse tõttu on söe sissevedu maikuu jooksul järjekindlalt suurenenud, kerkides esimesel nädalal sisseveetud 50 tonni pealt 31.000 tonnini viimasel maikuu nädalal. Üldine söe sissevedu oli maikuu 5,9 miljonit naelsterlingit, 1,9 miljoni vastu 1925. a. mais.

Väljaveos on peaaegu kõik kaubad vähenenud, üksikute kaubagruppide väärtus on võrreldes 1925. a. maikuuga järgmine: toiduained, joogid ja tubakas — 3,0 miljonit naelsterlingit, 4,1 miljoni vastu eelmise aasta maikuu; toores- ja poolvalmisained — 3,1 miljonit, 7,4 miljoni vastu;

ümbertootatud kaubad ja valmissaadused — 39,0 miljonit, 51,0 miljoni vastu 1925. a. mais.

Sõe väljavedu on langenud 3,4 miljoni naelsterlingi väärtuses, 4,7 miljoni pealt 1925. a. maikuul 1,3 miljoni naelsterlingi peale käesoleva aasta mais.

Ka kõikide Inglismaale sissetoodud ja uuesti väljaveetud (reeksport) kaupade väärtus on ligi 7,0 miljoni naelsterlingi suuruses kogusummas vähenenud.

Kulla sissevedu maikuul oli 4,3 miljonit ja väljavedu 2,1 miljonit naelsterlingit. Vastavad arvud käesoleva aasta esimese viie kuu kohta on 18,7 miljonit ja 13,6 miljonit naelsterlingit.

Ka laevade tonnaazh, mis Inglise sadamatesse sisse tuli ja välja läks, on streigi all suuresti kannatanud. Maikuu jooksul on laaditult sisse tulnud 3,9 miljonit tonni, 4,5 miljoni vastu 1925. a. mais; välja on läinud 2,3 miljonit tonni, 5,4 miljoni vastu aasta eest.

Töölud ja tööta töölised.

Töölud halvenesid väga tunduvalt esimesel maikuu poolel üldstreigi ja pärastpoole tööseisakust söekaevandustes tingitud järjest kasvava küttematerjali puuduse tõttu. Peaaegu kõigis suuremais sütt tarvitavais tööstusis olid töölud halvad, ja mitmes tööstuses, nagu rauatööstustes, terase-, savitööstuses jne., olid suur osa vabrikuid kas suletud või töötasid kuu lõpul ainult lühikest aega.

Tööta töölise arv tõusis maikuu jooksul suuresti ja oli kuu lõpul 1.675.000, 1.034.000 vastu aprillis ja 1.253.000 vastu 1925. a. mais. Maikuu andmetes ei ole need sisetöölised ühes arvatud, kes streigi tõttu kuu lõpul töölt ära olid.

Tööta töölise protsent oli maikuu lõpul 13,2%, 10,0% vastu aprillis ja 10,1% vastu 1925. a. mais.

Üldine streikijate arv oli maikuu jooksul 1.093.000 ja streikide läbi kaotatud tööpäevade arv tõusis 21.114.000 peale. Aprillis olid vastavad arvud 51.000 ja 424.000.

Üldine tööseisak söekaevandustes, mis algas 1. mail ja kestis kuu läbi, tabas üksi umbes 1.075.000 töölise.

9 päeva kestnud üldstreigi all kannatasid kõige rohkem transpordi-, trüki-, ehituse- ja rauaning terase-tööstused. Andmed üldstreigi kohta ei ole veel täielikud, kuid umbkaudselt hinnatakse streikijate arvu umbes 1,5 kuni 1,75 miljoni peale. Seetõttu ei ole ka ülalantud streikijate ja tööpäevade kokkuvõttes üldstreigi andmed juure arvatud.

Elumaksumus.

Elamiskulud tõusid maikuu jooksul ainult 1 protsendi võrra ja olid 1. juunil 68% ennesõja-aegseist kõrgemad, 67% vastu eelmisel kuul ja 72% vastu 1925. a. 1. juunil.

Elamiskulude väike kerkimine oli tingitud sõe hinna tõusust.

Toiduainete hindade kallinemise protsendid üksi olid samal ajal vastavalt 58%, 58% ja 66%.

Daani:

Daani põllumajanduse üldolukord on praegu õige raske. Põhjus seisab esiteks selles, et karjasaaduste hinnad möödunud aastaga võrreldes ilmaturul tunduvalt alanenud on, kuid teine ja peapõhjus seisab krooni kiires tõusus, nii et Daani oma karjasaaduste eest välis-turgudel praegu peaaegu ainult poole sellest saab (Daani rahas), mis ta aasta varemalt sai. Olu-korra muutus avaldub muidugi kohe sise-maal, kuna Daani põllupidamine välis-turgudest täiesti ärarippuv on. On mitmeid Daani põllu-pidamisi, kes kogu aeg kahju saavad ja omast käest juure maksavad, oodates paremaid aegu. Eriti raske on nendel, kes maa ilmasõja ajal kõrge hinna eest omandasid ning seda nüüd suure vaevaga teatud tähtaegadeks tagasi maksma peavad. — Inglismaa hiljutine värske tapetud liha sisseveo keeld suu- ja sõratõve kartusel teeb ka Daanile muret, kuna ka Daani Hollandi kõrval — kuigi just mitte suurel määral — värsket liha Inglismaale välja vedas. (Käesoleval aastal 12.000 tonnist 1500 tonni Inglismaale.) Ka värskete loomasisikondade väljavedu paistab selle Inglise keelu tõttu seisma jäävat. Edasi on Saksamaalt 1. augustiks teatud toiduainete sisseveotollide tõstmist Saksa põllupidajate pealekäimisel oodata ning lõpuks sünnitab suu- ja sõratõbi ikka veel palju raskusi.

Karjasaadusi on käesoleva aasta jooksul (mai lõpuni) üldse välja veetud: 54.171 tonni võid, 2362 tonni juustu, 339.000.000 muna, baconit ja sealiha 72.501 tonni, 4987 elussiga, 11.923 tonni loomaliha, 48.575 (tükki) sarvlooma, 9709 tonni loomasisikondi ja 93 hobust.

Daani kalapüük. Kuigi Daani maade hulka kuulub, missugused kalapüügiga ammust ajast tegemist teinud, ei olnud see Daanis seni veel küllalt välja arenenud ja tähelepanu leidnud. Praegune valitsus kutsus 1924. aastal erilise kalasajanduse komisjoni ellu, kes küsimust igakülg-selt kaaluma ja selgitava otsuse andma pidi. Viimane on oma töö nüüd lõpetanud, mis mitmeti palju huvi pakub. Komisjon leiab nimelt, et Daanil kõik soodsad eeltingimused on, et kalasajandust põllupidamise kõrval teiseks tähtsamaks rahvus-

G. Scheel ja Co.

TALLINN - REVAL

Asutatud - 1884 - Gegründet

Igasugused pangaooperat-
sioonid sise- ja välismaal

Ausführung sämtlicher bank-
geschäftlichen Transaktionen

EESTI MAAPANK

TALLINN,

VABADUSE PUIESTEE NR. 1

EESTIMAA MAADE
KREDIITSELTSI MAJAS

ÄRITUNNID KL. 9—15

likuks maa sissetulekuallikaks arendada: suurepärane geograafiline asend, ranna rohkus, müügituru lähedus, senised äriühendused, kogemused ja külmetusajanduse sisseaetud toiduainete väljaveo alal, Islandi, Gröönimaa ja teised saared kui kalapüügi baasid Atlandi ookeanis jne. Kuid kalapüüki tuleks, et ta küllaldast tulu annaks, suurejooneliselt ja täiesti ajakohaste abinõudega teostada, mis suuri summasid nõuab. Seepärast peab valitsus siin abi andma ja juhtija osa etendama. Kuid Daanil on küllalt vaba tööjõudu ja energiat, mida just kalapüügi arendamiseks ära kasutada tarvis. — Kui vähe Daani kalapüük seni arenenud on, näitavad — Norraga võrreldes — järgmised arvud: Daani 1924. a. kalapüügi üldväärtus 68 milj. krooni, Norra oma 571 milj. kr., Daani väljavedu 31 milj. kr., Norra väljavedu 150 milj. kr. On arvata, et valitsus komisjoni tulemusi pea ära kasutab ja Daani kalapüügi ja kalaasjanduse ümberorganiseerimine suurejooneliseks tööstuseks lähema tuleviku küsimus on.

Väliskaubanduse bilanss oli aprillis 22 miljoni krooniga aktiivne, mis veel ootamatult kui märtsikuu tasakaal 143 miljonil kroonil. Märtsiga võrreldes vähenes aprillis sissevedu 28 miljoni krooni võrra, kuid ka väljavedu läks vähe — 6 miljonit krooni — alla. Sisseveo vähenemine on seletatav aastaajaga, kus varemaste suurte sisseveo gruppide, nagu väetisained, jõutoit, kütteained jne., sissevedu hulgaliselt ära jäi. Või, koore, piima ja juustu väljavedu oli 3 milj. krooni võrra vähem kui märtsis. Ning ka liha ja muude lihasaaduste väljavedu vähenes 5 miljoni krooniga. Karjasaadustest oli ainult munade eksport sama suur, 8 miljonit krooni, kui kuu varemalt. Elavate loomade väljavedu väheneb aeglaselt, kuid alatasa. Nii ei veetud aprillis ühtki hobust välja (kuna Saksa tollialandus veel jousse astunud polnud), sarvloomade väljavedu vähenes 2000 peale ja ka sigade väljavedu langes märksa.

Nationalbankeni valuutareserv suurenes mai jooksul 42,4 miljonist kroonist viimasel aprillil 51,8 milj. krooni peale 31. mail. Mõo-

dunud aastal samal päeval oli valuutat ainult 37,75 miljoni krooni eest. Ka krooni paranemine kestis kuu jooksul edasi: kroon tõusis 0,5 ööri võrra ja võrdub nüüd 98 kuldöörile. Paberraha oli 31. V. liikvel 400 miljonit krooni 411 milj. kr. vastu aprilli lõpul ja 467 milj. kr. vastu 1. maiks 1925.

Tööta tööliste üldarv on nüüd kuni 45.000 kahanenud ning kahaneb vist veelgi, kuna põllutöö hulga tööjõudu tarvitab. Kuid tööstuslike tööta tööliste arv näitab juba tendentsi tõusu poole, vaatamata selle peale, et suvi öieti veel kätte jõudnud pole. Osalt võib see tööstuse kontsentratsiooniga, mille poole praegu sihitakse, et välismaa võistlust välja pidada, seletatav ning sellelt seisukohalt rõõmustav nähtus olla, kuid sotsiaalvaatekohast jääb ta ikkagi paheks, millega tõsiselt rehkendada peab.

Daani en-gros indeks tõusis mais 158 peale 157 pealt aprillis s. a. Nii siis väike tõus, mis teatud ainete hinna tõusust tingitud. Mai 1925. a. en-gros' indeks oli 227.

Briketi tööstus. Seni vedas Daani Saksamaalt kuni 150.000 tonni briketti aastas sisse. Nüüd on Aalborgi lähedal Daani oma uus briketivabrik suure turbasoo läheduses sisse seatud, mis lühikese aja jooksul Saksa briketi Daanis välja konkureerida loodab.

Laevasõit Daani sadamates. Käesoleva aasta kolme esimese kuu jooksul on laevasõit Daani sadamates nii eelmise aasta sama aja, kui ka muude veerandaastatega võrreldes, sissetulnud laevade üldarvu seisukohalt vähenenud, kuid tonnaazhi ja kauba rohkuse poolest vähe suurenenud. Seletatav on see peasjalikult rannasõidu vähenemisega, kuna välismaaga ühendusepidamine endiseks jäänud on. Lähemalt alljärgneval tabelil:

	Sisse- sõitude arv	Netto rg. tonn (1.000 t.)	Mahalan- ditud (1.000 t.)	Peale- võetud. (1.000 t.)
1926. a. I veerand	18.600	3 507	2.843	894
1925. a. IV „	21.700	3 609	3.106	1.021
1925. a. III „	25.000	3.853	2.998	1.123
1925. a. II „	19.900	2.923	2.116	710
1925. a. I „	19.900	3.389	2.682	922

Teateid kodu- ja välismailt.

Järjekorraline töösturite kongress.

24.—25. juulil s. a. peetakse ära Pärnus „Endla“ saalis VII üleriiklik töösturite kongress, kus peale aruannete kohtade pealt on päevakorras mitmed referaadid hr. hr. K. Mauritsi, O. Heine, R. Berendseni, O. Zimmermanni, L. Hanbergi, Kiiveti, T. Nõmmitsa, V. Kustlovi, P. Huiki, M. Pung'i ja O. Liu poolt.

Referaatides tuleb vaatlusele tähtsaid küsi-

musi, nagu üleriiklik tööstuste seisukord, Kaubandus-tööstuskoja tegevus ja kavatsused tööstuse alal, tööstuse korraldamine ja käsitöö seadus, tööstusmaksud, kesk- ja väiketööstuste üleriiklik organiseerimine, endiste gildide varanduste kasutamise küsimus jne.

Kongressist osa võtma on kutsutud oma esitajate kaudu kõik tööstusettevõtjate organisatsioonid.

Eesti kartulid Soomes.

Kartulite hinnad Soomes on viimase kolme nädala jooksul päris katastroofiliselt langenud. Pakutakse 15—30 S. penni kilogrammist. Ostjaid ei leidu. Oleme pärinud ostjaid ka maalt, aga küsimist on vähe, sest seemnekartuleid pole enam vaja ja söögikartuleid näib igal pool küllalt endal olevat. Juba kuu aja eest saatis saatkond hoiatuse (hoiatus ilmus „Kauband.-tööstuskoja Teatajas“ nr. 10), et kartuleid sel kevadel Soome enam ei tuleks tuua. Sellest hoolimata on veel kartulilaevu Soome tulnud. Need, kes kallil hinnal kartuleid Eestis üles ostnud, saavad rängalt kannatada.

Nagu juba varemalt teatasime, on kartulihinna langemise peapõhjuseks odav Saksa kartul ja viimnesuvine võrdlemisi hea kartulisaak Soomes.

Eesti filmitööstus.

Eesti filmitööstus on noor, kuid nähtavasti edenemisvõimeline. Eesti kinotööstusel on raske võistelda väljamaa suurte kinotööstus-ettevõttega, näiteks Ameerika omadega, kus hiiglasuurte kapitalidega töötatakse.

Kuid et kinotööstuses üsna suurt osa mängib algupärasus ja uudsus, siis on arvatavasti Eesti kinotööstusel seepoolest võimalik mõndagi korda saata.

Eesti on Vene revolutsiooni algusest kuni siiani selle suure kommunistliku riigiga kokku puutudes mitmel korral maailma tähelepanu osaliseks olnud ja ajaloolisi silmapilke üle elanud omal pinnal, seepärast on loomulik, et Eestis võimalik on loomult lavastada kõiki maailma huvitavaid lähema mineviku sündmusi.

Filmimisele on tulnud enamasti Eesti ajaloolised ained, kuid ka tähtsamaid päevaküsimusi on käsitatud. Samuti on Eesti maastikku hea eduga filmitud. Ettevalmistusel on mitmed suuremad teosed.

Eesti filmiteosed ei ole üksi kodumaal, vaid ka mitmed neist lähemal naabermaadel õige head vastuvõttu leidnud, nii et Eesti filme julgesti ka kaugemal väljamaal võib soovitada. Mõnel filmitettevõttel on kavatsus oma asja jaoks väljamaal energilisemat reklaami teha Eesti välisesituste kaudu ja on selle jaoks üsna soliidset propagandamaterjali lasknud valmistada. Kuna filmitööstus mitmeti meie olude kohane tööharu on, mille suurenemist kõigiti peab soovitama, siis tuleb Eesti filmitööstuse väljamaal tutvustamist kõigiti tervitada.

Präegu töötavad järgmised suuremad filmitettevõtted: o.ü. „Taara Film“, „Estonia Film“ ja „Eesti Natsionaal Film“.

Eesti ja Nõukogude Vene kaubandus.

Jutuajamises „Torg. Pr. Kurjer“ kirjasaatjaga avaldas Nõuk. Vene kaubandusl. esitaja hr. Ossipov Eesti-Vene kaubanduse kohta järgmist:

„Käesoleva operatsiooniaasta jooksul olid Eesti ja Nõuk. Vene vahelised majandusl. suhted küllalt elavad. Eestile on antud rida suuri ja pikaajalisi tellimisi tähtsamail Eesti tööstusaladel, nagu paberi-, naha-, tekstiil- ja teistele tööstusettevõtetele. Samuti läks ka tähtis osa Vene transiidist läbi Eesti.“

Präegusel ajal lõpetab Eesti tööstus Vene tellimiste täitmise, kogusummas umbes 7 miljonit rubla, ja katsed Eestile antud tellimistega võib lugeda enam-vähem kordaläinuks.

Eesti ja S.S.S.R. lähedus ja Eesti töösturite Vene turu tundmine tõstavad Nõukogude Vene huvi Eesti tööstuse vastu tingimusel, kui hinnud ja maksutähtajad vastuvõelavamateks osutuvad kui teiste maade omad. Seejuures tuleb aga võtta arvesse, et Eesti kapitali võimalused on väga piiratud, kuid teatud ohvriteta Eesti töösturite poolt hindade ja krediitide suhtes Nõukogude Vene uusi tellimisi Eestisse anda ei saa.

Käesoleval ajal on käimas läbirääkimised uute suurte tellimiste andmise asjus Eesti firmadele, eriti raudteevagunite peale. Nende läbirääkimiste tagajärg oleneb sellest, kuivõrra võistlusvõimelisteks osutuvad tähendatud tööstusettevõtted võrreldes teiste välismaa firmadega.

Sigade väljavedu Venemaalt.

1.—20. juunini on Tallinnasse ümbertöötamiseks baconiks tulnud 1.624 aastast elussiga. Kogu juunikuu jooksul oli ette nähtud Tallinnasse saata 2500 baconisiga.

[Soodustus kaubanduslikus läbikäimises Poolaga.

Varssavis ilmuv nädalajakiri „Przemysl i Handel“ (Tööstus ja Kaubandus), toetades teiste riikide kaubanduslikku läbikäimist Poolaga, on otsustanud 1. juulist s. a. avada oma veergudel erilise osakonna n. n. „Trade opportunities“, kus tasuta avaldatakse lühikesi teateid pakutavate või müüdavate kaupade, kaubanduslike kui ka esituste otsimise kohta. Huvitatute nõudmisel saadetakse toimetuse poolt postikulude katmisel vastavad aadressid ja lähemad üksikasjad pakumiste kohta posti kaudu koju kätte.

Loodame, et Eesti kaupmehed ja töösturid, kes huvitatud on läbikäimisest Poolaga, ülal tähendatud ajakirja kaasabi sel alal kasutamata ei jäta. Pöörda tuleb otsekohe „Przemysl i Handel“ toimetuse poole Varssavis, Elektoralna 2.

Kuhu võime oma kaupu pakkuda.

(Lähemaid teateid firmade kohta saab Kaub.-tööstuskajast.)

2	Belgia	firmat	soovivad	sisse	vedada	toolipõhju.	1	Saksa	firma	soovib	sisse	vedada	iga	seltsi	
6	"	"	"	"	"	metsa.							loomatoitu	ja	õlgi.
2	"	"	"	"	"	soolatud	1	"	"	"	"	vedada	soolat.	ja	
						ja							eluskalu.		
						suitseta-	1	"	"	otsib	ühendust	met-	aek-	sportöör	idega.
						tud									
						kala									
						ja									
						liha.									
3	"	"	"	"	"	kalakon-									
						serve.									
1	"	"	"	"	"	jänesnahku									
1	"	"	"	"	"	linu.									

Kaubapakkumised.

- 1 Milano firma pakub Itaalia riisi.
- 1 Bologna firma pakub igasugu toiduaineid.
- 1 Londoni firma pakub linaseemneid ja linnaõli.

Tolliteateid.

Tollivaba tooresainete sissevedu Bulgaarias.

Bulgaaria valitsus on kodumaa tööstuse kaitseks otsustanud kolme aasta peale pikendada tollivaba tooresainete sissevedu, mida vajavad kohalikud tööstustevõtted.

Leedu 30-protsendiline tollikõrgendus jääb ära.

Teatavasti andis Leedu valitsus omal ajal välja määruse, mille järele 25. juunist s. a. nende maade kaupade pealt, kellega Leedul ei ole sõlmitud kaubalepinguid, pidi tõstetama tolli 30 protsendi võrra; kuid nii endine kui ka uus valitsus ei pannud seda määrust maksma. Parla-

mendi ringkonnist on kuulda, et see määrus üldse jõusse ei astuvatki.

Tollileping Kreeka ja S.S.S.R. vahel.

Kreeka ja S.S.S.R. vahel on alla kirjutatud ajutine tollileping. Leping on tehtud kahe aasta peale.

Postpakide N. Venesse sisselaskmisel uus kord tarvitusele võetud.

N. Vene tollipeavalitsuse poolt on postpakide sisseveos N. Venesse pandud maksma uus kord, peaaegjalikult pakide kohta, mis sisaldavad isikliku iseloomuga tarbeasju. Sisseveoks lubatavate asjade nimekiri on uuesti läbi vaadatud ja muudetud.

Näituseid ja messe.

Rauakauba näitus.

3. ühendatud rauakaupade näitus (tööriistad, maja- ja köögitarbed) peetakse ära 22.—24. augustini s. a. Berliinis, Hasenheide, Neue Welt. Näituse juhatause asukoht on Berlin, C 25, Alexanderstr. 54.

Kölni sügismess.

Tänavuaastane Kölni sügismess peetakse ära 12.—15. septembrini. Messi kava on juba kokku seatud ja saadetakse messibüroo poolt soovijatele kätte.

Königsbergi ida-mess.

Saksa ida-mess peetakse ära Königsbergis 22.—25. augustini s. a. Messil on muustrite, tehnika ja põllumajanduse osakonnad.

Äriettevõtete koosolekuid.

19. juulil:

O.-ü. „Graphik“ erakorraline peakoosolek kell 6 p. l., Kaevu tän. nr. 1, A. Roseni korteris.

21. juulil:

A.-s. „Jõud“ erakorraline peakoosolek kell 5 p. l., Narva mnt. 18.

26. juulil:

A.-s. „Eesti Panga“ korraline peakoosolek kell 6 p. l. Viru tän. 1—4.

Turgude ülevaade.

Teravili. Juuni jooksul on Venemaal ostuhinnad pea igal pool tagasi läinud, isegi Põhja-Kaukasuses, kus nisuhinnad seni kestvalt stabiilsed seisnud. Ukrainas on rukkihinnad juuni esimesel poolel 9 kop. ja nisu hinnad 5 kop. võrra langenud.

Põhja-Ameerikas edeneb viljakogumine hoogsalt ja nisuhinnad Chikagos on juuni teisel poolel langenud 137,62 pealt 131,50 peale.

Kivisüsi: Saksamaal elav nõudmine. Päevane üldproduktsoon juuni lõpul tõusis 356,926 tonni peale 352,885 tonni vastu eelmisel nädalal.

Inglismaal on kõik tagavarad pea täiesti lõppemas ja import ei suuda neid tarviliselt täiendada.

Prantsusmaal kestab elavus söeturul edasi; ennab end tunda veereva materjali puudus.

Metallid: Põhja-Ameerika ühend. riikides valitseb metalliturul tagasihoidlik meeoleolu Euroopa börside kindlusetu seisukorra tagajärjel. Ainult Inglismaal on tooresraua hinnad pisut tõusnud.

Puuviil: Põhja-Ameerika ühend. riiges ollakse mures uue lõikuse pärast ja selle tõttu on hinnad New-Yorgis juuni lõpul tõusnud 18,70—18,30 vastu eelmisel nädalal. Ka Saksamaal on hinnad kerkimas, kuna nõudmine tunduvalt kasvab.

Karjasaadused: Või hinnad Londoni turul näitasid juuli algul kestvat langust umbes 2—4 sh. võrra tsentnerilt. Üldine turu seisukord väga vaikne. Paranemist pole loota enne söestreiigi lahenumist.

Baconi hindades pole suuremaid muudatusi. Nõudmine pole suur, kuid turul ei ole ka palju baconit, nii et enam-vähem kindlam seisukord edasi kestab.

Munad: Hindades pole suuremaid muuda-

tusi, nõudmine on väike ja külmetusmajades on suuremad tagavarad seismas.

Puuturg: 1926. a. I poole lõpul peab tähendama, et puuturu seisukord küll paljugi soovi jätab ja puuärid pettumusetundega oma poolaasta tegevust kokku võtavad.

Hoolimata krediidilolude paranemisest Saksamaal ja valitsuse sammudest ehituse elustamiseks pole puuturu seisukord Saksamaal sugugi paranenud. Inglismaal avaldab jällegi mõju streik ja selle üldine tagajärg tööstuses.

Tallinna sadama tegevus

25. juunist — 10. juulini.

Sisse klaaritud üldse 53 laeva; nendest:

Eesti lipu all	15	aurikut	
Saksa	18		ja mootorlaeva
Soome	11		"
Rootsi	2		"
Inglise	3		"
Daani	2		"
Norra	1		"
Poola	1	õppelaev.	

Laevad töid peaaesjalikult segakaupa, kuna 2 tuli bensiiniga, 1 tulekindlate kividega, 1 kivistega, 1 petrooleumiga ja 1 kasepalkidega.

Sama aja jooksul klaariti Tallinna sadamast välja 50 mitmesugust laeva, enamalt segakauba ja reisijatega. 1 laev viis Rootsi loomi, 1 tsementi Göteborgi.

Esimene Eesti Kinnituse Selts.

Asutatud 1866. aastal.

Peakontor ja juhatus:

Tallinnas, Lai uul. nr. 1

oma majas.

Kõnepraat 785.

Osakond Tartus, Suurturg 3.
Agentuurid linnades,
alevites ja maal.

Kõige vanem kinnituse-asutus Eestis. Tulekinnitus. Koduloomade kinnitus õnnetuste, kalkude ja varguste vastu. Klaasikinnitus. Murdvarguse vastu kinnitus. Elu- ja kapitalide kinnitus. Kinnitusmaksud ja kinnitustingimused soodsad.

Eesti vabariigi ja välisriikide vahel sõlmitud majandus- ja kaubalepingute nimekiri.

Kaubalepingud alandatud tariifi järele sisseveoks lubatud kaupade nimekirjadega.

Eesti-Soome kauba'eping	R. T. nr. 91/92	— 1922. a.	Kasutab ühtlasi enamsoodustuse õigust.
Eesti-Ungari „	R. T. nr. 48/49	— 1923. a.	Ei kasuta enamsoodustuse õigust.
Eesti-Prantsuse „	R. T. nr. 99/100	— 1922. a.	Võetakse aluseks enamsoodustuse põhimõttel sõlmitud lepingutel.

Enamsoodustuse põhimõttel sõlmitud kaubalepingud ja majanduskokkulepped.

Eesti-Rootsi kaubaleping	R. T. nr. 132/133	— 1923. a.	
Eesti-Daani/Islandi kaubaleping	R. T. nr. 18/19	— 1924. a.	
Eesti-Hollandi „	R. T. nr. 189/190	— 1925. a.	
Eesti-Norra „	R. T. nr. 189/190	— 1925. a.	
Eesti-Am. Ühisriikide sõprus-, kauba- ja konsulaarleping	R. T. nr. 31	— 1926. a.	Majanduslikus osas kasutab enamsoodustuse õigust.
Eesti-Briti kaubaleping	R. T. nr. 32	— 1926. a.	
Eesti-Helveetsia „	R. T. nr. 34	— 1926. a.	
Eesti-Vene vaheline kokkulepe kaubandusliku läbikäimise hõlbustamiseks	R. T. nr. 24/25	— 1920. a.	Rahulepingu lisa I
Eesti-Saksa esialgne majanduskokkulepe	R. T. nr. 16/17	— 1924. a.	Kaupade tollimisel enamsoodustuse tollimäärasid ei kasuta.
Eesti-Läti majandus- ja tolliuniooni eelleping	R. T. nr. 8/9	— 1924. a.	„
Eesti-Luksemburgi vaheline kauba- ja tööstusmärkide kaitse kokkulepe	R. T. nr. 6/7	— 1924. a.	
Eesti-Daani vaheline kauba- ja tööstusmärkide kaitse kokkulepe	R. T. nr. 6/7	— 1924. a.	
Eesti-Daani vaheline tööstuslike leiduste, joonistuste ja mudelite kaitse kokkulepe	R. T. nr. 6/7	— 1924. a.	

Toiduainete-turg.

1926. a.

12. VII.

London.

Nisu, kaal — 496 Inglise naela	£		Bacon, kaal — 112 Inglise naela	sh	
Northern Manitoba	59/—		Iiri	127.0	— 148.0
Hard Winter	52/6		Daani	110.0	— 120.0
Rosario Santa	—		Kanada	108.0	— 116.0
Jahu, kaal — 280 Inglise naela.			Ameerika	136.0	— 144.0
Manitoba	44/6		Munad, kaal — 120 Inglise naela		
Austraalia	41/6		Inglise	9.6	— 12.0
Kansas	43/3		Iiri	10.0	— 11.9
Odrad			Või, kaal — 112 Inglise naela		
Kanada Nr. 3, kaal — 370 Inglise naela	28/9		Hollandi	152.0	— 164.0
Kalifornia, kaal — 424 Inglise naela	38/9		Daani	172.0	— 173.0
Kaerad, kaal — 320 Inglise naela			Uus-Meremaa	160.0	— 170.0
La Plata	21/1 1/2		Austraalia	144.0	— 170.0
Kanada Nr. 2	26/1 1/2		Argentiina	146.0	— 160.0
3. VII. Linad, cif			Eesti	160/—	162/—
Riga Z. K.	65.0	—	Läti	156/—	158/—
Pärnu H. D.	—	—			
Slanetz U/A Medium	77.0	—			

SHOKOLAADI-
KOMPVEKI-

JA

BISKVIIDITEHAS

A. BRANDMANN

TALLINNAS,

V. TARTU MAANTEE 4-6.

KÖNETRAAT 15-94.

EESTI PABERI

A.-S.

PEAKONTOR TALLINNAS,
LAI TÄNAV NR. 11.

KÖNETRAADID: 33-96 juhatus.
33-97 üldine.
33-98 müügiosak.

LADUD:

TALLINNAS, Viru tän. 9. Kõnetr. 1-49.

TARTUS, Kүүtri län. 5. „ 4-77.

TÜRIL „ 11.

SOOVITAB OMAST LADUST

Kirjutuspaberit, kõrgeväärtuslikku.

Postpaberit, pakkides.

Kantseleipaberit.

Trükipaberit, mitmes headuses,

Albumpaberit, mitmevärvilist.

Kartongi, mitmevärvilist.

Kaanepaberit, trükitööde jaoks.

Pakkimis-paberit, õhukest paga-
ritele, valget ja pruuni mitmes
paksuses.

Paberist kotte (lõõtsad) 1/2-20
naelalisi.

Teatan

austatud kaubatarvitajatele,
et olen oma

shokolaadi-, kompveki-
ja biskviiditehase

viinud üle

Vaestekooli tänavalt nr. 1
oma majasse

Jahu tänavale nr. 5.

R. KLAUSSON.

Angro.

Angro.

Manufaktuur-, pudu- ja
moodikauplus

J. Delsky,

Tallinnas.

Väike Karja tän. nr. 8. Kõnetr. 15-03.

Suur kaubaladu kõikidest Tal-
linna paelavabrikutest, eriti
A.-S. „RAUANIT“, samuti iga-
suguseid kodu- ja välismaa
pudu- ja moekaupade mõõdu-
kate hindadega.

Angro.

Angro.

Hamburg.

12. VII. Nisu

Sisemaa, tonni eest . . .	Rmk. 308 — 312
Manitoba, cif. 100 kgr. eest termin	Fl. 16.85
Hard Winter, cif 100 kgr. eest	" 14.80
Ameerika jahu, cif 100 kgr. eest	\$ 8 — 9 ¹ / ₂

Rukis

Sisemaa, tonni eest . . .	Rmk. 216 — 220
Western II, cif 100 kgr. eest	Fl. 10.85

Kaerad

Sisemaa, tonni eest . . .	Rmk. 210 — 216
---------------------------	----------------

8. VII. Odrad, talve,

Sisemaa, tonni eest . . .	" 184 — 188
---------------------------	-------------

Odrad, suve,

Sisemaa, tonni eest . . .	" 200 — 216
---------------------------	-------------

12. VII Suhkur

C. S. R. Feinkorn, 50 kgr. .	
eest loco	£ 14/3
Saksa „Eksport“, 50 kgr. eest termin	£ 14/4 ¹ / ₂
Jaava	" 14/7 ¹ / ₂
American Fine Granulated, 50 kgr. eest	£ —

Riis

Burmah II, 50 kgr. eest . . .	" 16/9
-------------------------------	--------

Rasv

Purelard American, 100 kgr. eest	\$ 40 ¹ / ₂
Steamlard 100 kgr.	" 39 ¹ / ₄

Või, Berliini en gros hinnad,
tsentneri eest

Sisemaa I sort	Rmk. 188 — 194
" II "	" 157 — 159
" III "	" 145 — 150
Eesti	" 169 — 171

Välisbörsid.

	L O N D O N											
	28. VI	29. VI	30. VI	1. VII	2. VII	3. VII	5. VII	6. VII	7. VII	8. VII	9. VII	10. VII
Frank	167 ⁵ / ₈	169 ³ / ₈	172.87	179 12	181	180.12	160.37	180.25	181.50	189.75	186.50	187.75
Dollar	4.862 ²³ / ₃₂	4.861 ¹ / ₁₆	4.8678	4.8659	4.8653	4.863 ³ / ₈	4.8634	4.8643	4.86.43	4.86.37	4.8658	4.869 ³ / ₃₂
Rootsi kroon	18.12 ¹ / ₂	18.12 ¹ / ₂	18.12 ⁵ / ₈	18.13	18.13 ³ / ₄	18.14 ¹ / ₂	18.14 ¹ / ₂	18.14	18.13 ³ / ₄	18.13 ¹ / ₃	18.14 ¹ / ₂	18.14 ¹ / ₂
Daani kroon	18.35 ¹ / ₂	18.36	18.36	18.36	18.35	18.35	18.36	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35
Norra kroon	22.16	22.13 ¹ / ₂	22.17	22.15	22.16	22.15	22.14	22.15	22.14	22.24	22.17	22.16 ¹ / ₂
Saksa mark.	20.44 ¹ / ₂	20.44	20.44	20.44	20.43	20.43	20.43	20.43	20.43	20.43	20.42 ³ / ₄	20.42 ¹ / ₂
Soome mark	193.25	193.14	193.25	193.12	193.25	193 ¹ / ₄	193.25	193.25	193.18	193.25	193.25	193 ¹ / ₈
Holl. gulden.	12.11 ³ / ₈	12.11 ¹ / ₄	12.11 ¹ / ₂	12.1106	12.11 ¹ / ₄	12.1140	12.11 ¹ / ₂	12.1137	12.11 ¹ / ₄	12.1112	12.1112	12.1100
Liir	133 ⁷ / ₈	134.3 ³ / ₈	134.87	135.37	137.73	139 ¹ / ₄	139.50	141.50	145.—	147.37	137.00	140.50
Helveetsia fr.	25.13 ¹ / ₂	25.13 ³ / ₄	25.14	25.14	25.14	25.13	25.12	25.12	25.12	25.12	25.11	25.11
Tsh.-Sl. kr.	164 ¹ / ₁₆	164.25	164.25	164.25	164.18	164.1 ¹ / ₄	164.18	164.18	164.18	164.12	164.18	164 ³ / ₁₆
Belgia frank	170 ⁵ / ₈	172	172.37	177.12	181.62	184.12	189.62	188.18	181.50	200.50	200.60	207 ³ / ₄
Austria schl.	30.24	34.41 ¹ / ₂	33.43	34.43	34.40	34.43	34.43	34.43	34.43	34.43	34.43	34.42 ¹ / ₂
Poola slot	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	47.50	47.50	47.50	47.50	47.50	47.00
Pengo	347.800	347.800	347.800	347.850	347.850	347.850	347.850	347.850	347.850	347.850	347.850	347.850
Latt	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23
Litt	49.37	49.37	49.37	49.37	49.37	49.37	49.37	49.37	49.37	49.37	49.37	49.37
Tshervonets.	947.50	947.50	947.50	947.50	947.50	947.50	947.50	947.50	947.50	947.50	947.50	947.50
Kuld p/unts.	84/11 ¹ / ₂	84/11 ¹ / ₄	84/11 ¹ / ₂	84/11 ¹ / ₂	84/11 ¹ / ₂	84/11 ¹ / ₂	84/11 ¹ / ₂	84/10 ¹ / ₂	84/11 ¹ / ₂	84/11 ¹ / ₂	84/11 ¹ / ₂	84/11 ¹ / ₂
Höbe p/unts	2/63/16	2/61/8	2/63/16	2/61/4	2/65/16	2/65/16	2/61/4	2/61/8	2/61/16	2/63/16	2/61/8	26/1/16
Plaat. p/unts	—	—	—	—	—	410/-420/-	—	—	—	—	—	—

	B E R L I N											
	28. VI	29. VI	30. VI	1. VII	2. VII	3. VII	5. VII	6. VII	7. VII	8. VII	9. VII	10. VII
Naelsterling.	20.439	20.441	20.441	20.439	20.446	20.432	20.429	20.425	20.426	20.428	20.424	20.427
Frank	12.23	12.01	11.81.	11.45	11.34	11.33	11.41	11.17	11.26	10.95	10.94	10.86
Dollar	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2
Rootsi kroon	112.70	112.70	112.70	112.68	112.60	112.58	112.55	112.50	112.60	112.58	112.58	112.53
Daani kroon	111.39	111.38	111.37	111.37	111.35	111.39	111.37	111.35	111.38	111.38	111.26	111.31
Norra kroon	92.15	92.25	92.20	92.29	92.15	92.25	92.20	92.20	92.20	92.15	92.05	92.05
Soome mark	10.568	10.57	10.572	10.57	10.54 ¹ / ₂	10.57	10.56	10.56	10.567	10.567	10.57	10.568
Holl. gulden.	168.74	168.73	168.74	168.73	168.70	168.65	168.62	168.72	168.66	168.66	168.69	168.57
Liir	15.27	15.22	15.17	15.13	14.92	14.70	14.76	14.39	14.14	13.94	14.48 ¹ / ₂	14.45
Helveetsia fr.	81.30	81.32	81.33	81.26	81.28	81.30	81.31	81.32	81.28	81.30	81.30	81.26
Tsh.-Sl. kr.	12.438	12.44	12.438	12.441	12.441	12.441	12.442	12.44	12.442	12.438	12.442	12.442
Belgia frank	12.04	11.85	11.73	11.54	11.35	11.03	11.08	10.57	10.74	10.39	10.04	9.87

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros).

Jahud: nisu, kõigem sort, Ameerika ja Inglise . . . pd.	860—920	Ölikoogid, linaseemne pd.	280—290
sõre, kõigem sort		" päevalille "	250
Ameerika ja Inglise	910—930	" palmi "	200
„J. Puhk ja Pojad“ rukkijahu . . .	300—310	Tangud soja "	320—325
" püül	440—470	Jahu, päevalille "	260
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski		Segajõutoit I s. "	270—280
saadused. Hinnad arvatud 50		" II s. "	230—240
klg. eest ühes valge puuvil-		Nisukliid "	170—175
lase kotiga:		Puuvillane riie, Bjas arss.	41,50—51,50
jahu: nisu, pehme, sõre . . . 50 kg.	720—910	" Mitkal "	31,50—38,50
Patent rukkিপüül pd.	560	Lina, Liivi R pd.	1450—1475
Harilik " pd.	465	" Pelseri "	1700
„Eesti parem“ saiajahu à 4 pd.	905	" Võru "	1600—1650
„Kalev“ " pd.	865	" Tartu "	1500
„Taara“ " "	835	Linaseemned, õli 87 1/20/0 basis	350
„Kungla“ " "	815	" külvi 980/0 basis	540—560
„Sampo“ " "	730	Takud, Codilla, I "	1000
Manna " "	950	" II "	750
Jahu: nisu, pehme — sõre . . . "	720—910	" III "	450
A/S. Rotermanni tehaste jahud:		Kivisüsi, auru, Yorkshire, 2 k. pest.	56—57
nisu, pehme — sõre "	710—950	" Newcastle "	53—54
Rukkijahud "	320—330	" sepa "	60—62
" "	—	Koks, valu "	65—70
" püül "	440—470	" gaasi "	70
Nisu, Eesti "	—	Põlevkivi, I sort a "	10
Rukis, Poola "	275—280	" I " b "	9
" Poola ja Vene "	—	" II " "	7,50
Kaerad, toidu, Vene "	270—275	" III " "	5,00
Odrad, õlle, "	—	" Fenolaat "	200
" toidu "	290—295	" Gudroon "	250
Herned, rohelistes, Eesti "	—	" pigi "	190
" Hollandi "	—	Raud, sordi "	230—240
Riis, Burma II "	675—680	" vits "	365—430
Kartulid, eksport fob Tallinn . . . pd.	—	" plekk "	370—510
piirituse "	—	Raudtalad "	260—270
Kartulitärklis „Superieur“ "	650	" plekk, tsingitud "	670—710
Piim, pudelites ltr.	16	Teras, vedru "	460—520
lahtine tp.	16	" tööriistade "	1200—1400
Või, meiereil, eksport, I sort . . . pd.	4000—4120	Malm "	170—180
Margariin, välismaa "	1960—2240	Inglitina "	9500—10.000
Kaseiin, Eesti "	1200—1350	Seatina "	1350—1400
Juust „Schweitsi“, kodumaa "	2600—2800	Vaskplekk, punane "	3500—3600
Munad, eksport I s. (kast 1440 tk.)	7.920—8.640	" valge "	3200—3400
" II s. (" 1440 tk.)	7.200	Tsink-plekk "	1600—1750
Kakao, Hollandi "	2000—2600	Masinaõli, Vene "	530—550
" Inglise "	1800	" Poola "	480—560
" Ameerika "	1400—1600	" Ameerika "	570—640
Kohv, Rio, Santos "	5400—5600	" mootor "	700—760
" Kesk-Ameerika sordid "	6200—7600	Linaseemneõli "	1500—1525
Tee, lahtine, Orange Pekoe, Tsel-		Värnits "	1550—1560
" lon "	8400—8800	Tsilindriõli, Vene "	625—950
" " Orange, Pekoe, Java "	7400—8200	" Poola "	490—650
" " Moning, Hiina "	4800—6000	" Ameerika haril. aur. 280 ^o	570—590
Suhkur, peenike, valge, Danzigi "	—	" ülekuum. " 3200 "	935—975
" Tshehoslovakkia "	680—685	Põlevkiviõli "	180—210
" Saksam. "	—	Nafta, Vene "	210—225
Suhkur, peenike, valge, Poola "	660—665	" Poola "	190—225
Siirup, kartuli, 420/0 "	650	" Ameerika "	200—210
Glüt koos "	650	Petrooleum, Vene, sisternid ja	
Sool, lahtine, Vene "	52—54	" vaadid "	230—245
" Saksa "	56	" Poola, sist. ja vaadid "	240—255
Heeringad Yarmouth, Matties tün	4000—4300	" Am., sistern. ja vaadid "	245—260
" Matfulls "	4300—4500	Bensiin, Vene "	525—560
" Shoti, Matties "	4200—4520	" Poola "	515—600
" Matfulls "	4500—4800	" Ameerika "	600—620
Liba, sea, I sort pd.	1920—2000	Pesusooda, välismaa "	210
" looma, I sort "	880—1400	" kodumaa "	180—190
		Seebikivi 72—740/0 "	500—540

Parkimiseekstrakt	pd.	—
Värvid, nigrosiin, vees sulav, välism.		9200—10.000
” tsinkvalge, välism.	”	1500—1650
” tinavalge, ”	”	1535—1565
” ooker, ”	”	350—450
Väetisained, salpeeter, Norra	tünn	1980
” Tshiili	pd.	415—420
” superfosfaat 18—20%	kott	650
” thomasjahu 15—16%	”	600
” kaalisool 30% ^o , k. 6 pd.	”	740—765
” ” 40%	”	940—965
” kainiit 13% ^o , lahtine	pd.	49
Väävelhapuammoniaak	kott	2065
Lubjalämmastik	”	1850
Vosvoriit, Eesti 6%	”	—
Eesti rikast. vosvoriit 28—30% ^o	”	500
Paber, rotatsiooni	”	440
Tsement, Portland, Port-Kunda püüt 10 pd. 10 nl.	püüt	875—925
Tsement, Aseri	”	875—925
Kriit, toores	pd.	—
” pestud	”	125
Asfalt	”	120
Kivitõrv, välismaa	”	280—300
Puutõrv, kodumaa	”	350—425
Lubi	”	48—50
Kips, tükkides	”	25
” jahvatatud, toores	”	40
” krohvimise	”	50—75
Telliskivid, I sort, tuhat	”	5500—6000
Tuletikud, orig. kast (5000 toosi)	”	—
Nahk, talla, Eesti, kodumaa tooresnahast valmist, pd. I s.	”	5400—5600
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, I sort	”	6000—6400
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, II sort	”	5400—5600
Tooresnahk, väikesed ja suured	”	—
Silikaat D/B/B	”	—
Puumaterjalid, saetud	”	—
Eesti Strd I, II ja III s. frko Tall.	”	—
” IV s.	”	—
” propsid; 7×7	”	—
” liiprid	”	—
Põletispuud, seg. 20 kaski, k. s.	”	—

Prahid:

Lina		
Tallinn — Stettiin	tonn	sh. 18/—
” — Gent	”	20/—
” — Dundee	”	30/—
” — Belfast	”	—

Takud +		
Puumaterjalid D/B/B	Standard	
Tallinn — London	”	sh. 48/—
” — E. C. C. P. (Inglise ida- ja läänerand)	”	43—50/—
” — Antwerpen	”	—
” — Southampton	”	48/—
” — Manchester	”	55/—
” — Amsterdam	”	—
” — Durdæ	”	—

25 talve juuremaks.		
Segakaup		
Tallinn — Stettiin	tonn	sh. 12—25/—
” — London	”	—
” — Stokholm	”	Rkr. 12—25

Või		
Tallinn — Stettiin	tünn	—
Kartulid		
Tallinn — Stokholm	tonn	Rkr. —

Tallinna börsi kursisedel.

		28. VI	2. VII	5. VII	7. VII	9. VII
1 dollar	T.	—	—	—	—	—
	O.	372	372	372	372	372
	M.	375	375	375	375	375
1 naelsterling	T.	—	—	—	—	—
	O.	1811	1810	1810	1810	1809
	M.	1826	1825	1825	1825	1824
100 Saksa riigimark	T.	—	—	—	—	—
	O.	8850	8850	8850	8850	8850
	M.	8975	8975	8975	8975	8975
100 Soome marka	T.	—	—	—	—	—
	O.	937	937	937	937	937
	M.	947	947	947	947	947
100 Rootsi krooni	T.	—	—	—	—	—
	O.	9975	9975	9975	9975	9975
	M.	10.075	10.075	10.075	10.075	10.075
100 Daani krooni	T.	—	—	—	—	—
	O.	9875	9850	9850	9850	9850
	M.	10.075	10.050	10.050	10.050	10.050
100 Prantsuse franki	T.	—	—	—	—	—
	O.	1100	1010	1010	1000	975
	M.	1150	1060	1060	1050	1025
100 Hollandi guldenit	T.	—	—	—	—	—
	O.	14.975	14.975	14.975	14.975	14.975
	M.	15.200	15.200	15.200	15.200	15.200
100 latti	T.	—	—	—	—	—
	O.	7150	7150	7150	7150	7150
	M.	7250	7250	7250	7250	7250
100 Tsheho-Slovakkia krooni	T.	—	—	—	—	—
	O.	1105	1105	1105	1105	1105
	M.	1130	1130	1130	1130	1130
100 Helveetsia franki	T.	—	—	—	—	—
	O.	7190	7190	7190	7190	7190
	M.	7290	7290	7290	7290	7290
100 Norra krooni	T.	—	—	—	—	—
	O.	8150	8125	8125	8125	8050
	M.	8350	8325	8325	8325	8250
100 Belgia franki	T.	—	—	—	—	—
	O.	1085	1025	990	975	935
	M.	1135	1075	1040	1015	975
100 Itaalia liiri	T.	—	—	—	—	—
	O.	1350	1350	1300	1300	1275
	M.	1400	1400	1350	1350	1325
1000 Ungari krooni	T.	—	—	—	—	—
	O.	5,15	5,15	5,15	5,15	5,15
	M.	5,40	5,40	5,40	5,40	5,40
1 Austria shilling	T.	—	—	—	—	—
	O.	52,50	52,50	52,50	52,50	52,50
	M.	54,00	54,00	54,00	54,00	54,00
1 tsheronets (tshekk)	T.	—	—	—	—	—
	O.	1895	1895	1895	1895	1895
	M.	1925	1925	1925	1925	1925
1 Poola slott	T.	—	—	—	—	—
	O.	33,00	33,00	33,00	35,00	35,00
	M.	38,00	38,00	38,00	40,00	40,00
1 Eesti kroon	T.	100	100	100	100	100
	O.	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—

Tarvitajad! Töösturid! Kaupmehed!

Kõige odavam on tarvitada head kaupa.
Hea kaup kindlustab kõigile jõukuse aluse.

Asjafundjate tarvitajate pooli on
kõige paremaks tunnustatud

Abja värnits.

Nõudke igall poolil! Pange tähele valmistaja nime igal vaadil.

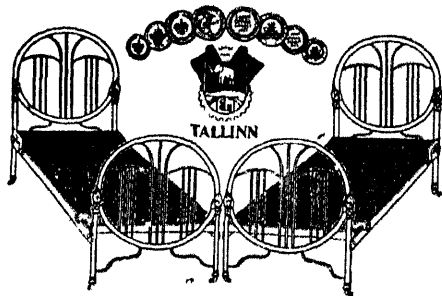
Valmistaja:

Abja Värnitsa- ja Linatööstuse O.-ü. Abjas.

Pealadu:

Eesti Tarvitajale Keskühisus

Tallinnas, Tartus, Valgas, Peiseris, Rakveres, Narvas, Viljandis ja Kuresaares.

Ed. Möllerson

Raudvoodi- ja traatvõrgutehas

Kopli t. 10. — Tallinn. — Kõnetr. 26-70.

Valmistab soovitavates mõõtudes traatvõrke mitmesugusteks ots-
tarveteks, nagu: kana-, murutõnise-, rohu- ja surnuaedade jaoks,
akendele ja masinatele kaitseks, tõstetoolide ja laduruumide vahesein-
teks. Krohvi ja betooni jaoks. Võrke liimi- kui ka tikuvabrikutele
kuivatamiseks. Peale selle valmistatakse veel võrku õige jämedast
traadist kivide, prahi ja kruusa sõelumiseks j. n. e. j. n. e. Et hinnad
äärmiselt odavad, siis palun järelepärimistega tööstuse poole pöörduda.